

RandKrant

MAANDBLAD VOOR DE INWONERS VAN DE VLAAMSE RAND

april 2013 | jaargang 17 | #04

MEELTREMEL
TREMIE A MALT
MALT HOPPER
3.100 KGS

Gedeputeerde Tom Dehaene

Wonen, verplaatsen, onthalen

Marc Michils, algemeen directeur
Vlaamse Liga tegen Kanker

Leven en werken vanuit verontwaardiging

Beeldend kunstenaar Bert De Keyser
'Alles is in beweging'

Toer de Geuze

Op bierbedevaart

+ AGENDA

Sam Dillemans met *Authors* in Kasteel van Gaasbeek

Ecce homo, zie de mens

i

Marktkramer **Geert Meeus** uit Londerzeel werd vorige maand door Jelle De Wilde aangeduid om **deketting** voort te zetten. Geert staat met zijn gebraden kippen op enkele markten in de Rand.

Blij dat we hier geboren zijn

Zestien was hij, toen Geert Meeus (55) optrad met Zjef Van Uytzel en Kris De Bruyne. 'Dat is altijd blijven hangen. Vandaag treed ik nog af en toe op met liedjes van grootmeester wijlen Robert Long.' Opmerkelijk, want dat is niet meteen het eerste wat je zou verwachten van iemand die de markten doet met een kippenkraam. '33 jaar ondertussen sta ik op verschillende markten. Ik ben logopedist van opleiding, maar later is het wat anders gelopen. De familie van mijn lief waren poeliers en in het weekend ging ik mee naar de markten om een centje bij te verdienen. Zo ben ik erin gerold. Ik kocht een eigen wagen en deed bijna alle dagen een markt. Enkele jaren geleden besliste ik om af te bouwen; er is meer in het leven dan kippen bakken. Mijn kleinkinderen bijvoorbeeld, waar ik meer tijd in wil steken. Nu doe ik nog drie markten per week: Grimbergen, Mechelen en Londerzeel. In Grimbergen en Londerzeel voel je nog steeds de dorpsmentaliteit. Ik kom rond met mijn drie markten, maar ga er niet rijk van worden. Ik hoef ook niet zo nodig om de zo veel tijd een nieuwe wagen te kopen. Mijn Jeep van twintig jaar brengt mij waar ik wil. Ik heb het goed, ik kweek mijn eigen groenten, we gaan op vakantie met de fiets en de trein en ik stel me met weinig tevreden. Ik hou van het contact met de mensen. Na 33 jaar ken je je klanten op de markt.'

Stimuleren

'Of er een verschil is tussen een markt in Grimbergen of in Londerzeel? In Grimbergen wonen iets meer anderstaligen, maar ik heb de indruk dat de mensen echt moeite doen om Nederlands te spreken. Ik krijg ook vaak toeristen aan mijn kraam. Van nature spreekt een Vlaming gemakkelijker een andere taal, maar ik probeer toch altijd in het Nederlands verder te praten. Ik hoor klanten soms onder mekaar Frans praten, maar hun kip in het Ne-

derlands bestellen. Weliswaar niet altijd in perfect Nederlands, maar ik spreek hen zelf aan en zeg hen dat ze niet verlegen moeten zijn om iets verkeerd te zeggen. Je moet dat stimuleren. Dat heb ik in feite nog altijd te danken aan mijn opleiding logopedist. Op de markt staan, is zeer verrijkend. Ik kan met iedereen praten, ongeacht zijn opleiding.'

'Ik ben ook lid geweest van de 'optimistenbond'. Mijn basisprincipe is dat we blij mogen zijn dat we hier geboren zijn. Ga eens in Afrika kijken, zeg ik tegen mensen die klagen en zagen. Ik neem de tijd om over dingen na te denken. Ik heb mijn opleiding beenhouwer, die ik in avondschool volgde om mijn kippenkraam te kunnen beginnen, ook voor het goede doel aangewend. Zo heb ik een hele tijd stage gedaan in Benin. Ik heb de mensen geleerd hoe ze een winkel kunnen opstarten. Zonder elektriciteit, want dat hebben ze ginder niet. Ik leerde hen vlees bewerken zonder elektrische machines of hulpmiddelen en leerde hen hoe je groenten kan bewaren zonder een koelkast. Ik zal nooit vergeten hoe de mango's op het einde van het seizoen gewoon in de straten lagen te rotten. Nu pulpden ze de mango's en bewaren ze in steriliseerbokalen.'

'Ik wil positief in het leven staan. Daarom geef ik bloed in het UZ in Jette. Ik ben al aan mijn driehonderdste gift. Bloed geven, is een vorm van solidariteit. Ik vind dat zeer belangrijk in onze samenleving en je kunt daar gewoon zelf voor kiezen.'

TEKST Joris Herpol ■ FOTO Filip Claessens

i In onze rubriek **deketting** laten we elke maand een bekende of minder bekende inwoner uit de Rand aan het woord over de dingen die hem of haar bezighouden. Hij of zij duidt de volgende randbewoner aan die de ketting voort mag zetten.

inhoud

13

AGENDA BINNENIN

Philip Roth van Sam Dillemans

04 **Wonen, verplaatsen, onthalen**

Tom Dehaene (CD&V) is een van de twee nieuwkomers in de nieuwe deputatie van de provincie Vlaams-Brabant. Dehaene wil anderstaligen in de Vlaamse Rand hartelijk en respectvol onthalen. Twee andere grote uitdagingen zijn volgens hem de mobiliteit en betaalbare huisvesting.

EN

10 **Leven en werken vanuit verontwaardiging**

'Het is onaanvaardbaar dat er nog zoveel gerookt wordt en dat mensen anderen doen meeroken. Egoïsme mag niet vermomd worden als een recht op vrijheid.' Marc Michils was dertig jaar actief in de reclame-sector. Afgelopen najaar werd hij algemeen directeur van de Vlaamse Liga tegen Kanker.

FR

12 **Mobiliteitscentrale zorgt voor aangepast vervoer**

Mensen met een handicap zitten dikwijls vast gekluisterd aan hun huis. Voortaan kunnen ze voor hun vervoer terecht bij de Mobiliteitscentrale Aangepast Vervoer (MAV), een proefproject in achttien gemeenten van het arrondissement Halle-Vilvoorde.

02 ■ deketting

06 ■ vanassetotzaventem

09 ■ inmemoriam

16 ■ bouwwerk

24 ■ opstap

25 ■ dekijker

26 ■ natuurlijk

29 ■ kwestievansmaak

30 ■ lostinderand

32 ■ gemengdegevoelens

colofon

RandKrant verschijnt maandelijks op 188.000 exemplaren voor de inwoners van de Vlaamse Gemeenschap en de provincie Vlaams-Brabant | Realisatie vzw 'de Rand' | Hoofdredactie Geert Selleslach | Eindredactie en coördinatie Ingrid Laporte | Vormgeving Jansen & Janssen, Gent | Fotografie Filip Claessens en David Legréve | Druk Roularta, Roeselare | Redactieadres Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel, tel 02 767 57 89, e-mail randkrant@derand.be, website www.randkrant.be | Verantwoordelijke uitgever Jan de Bock, Departement Diensten voor Algemeen Regeringsbeleid, Boudewijnlaan 30, 1000 Brussel | Uit in de Rand wordt gerealiseerd met de financiële steun van de provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse Gemeenschap.

Gedeputeerde Tom Dehaene

Wonen, verplaatsen,

Tom Dehaene (43) is een van de twee nieuwkomers in de nieuwe deputatie van de provincie Vlaams-Brabant. Dehaene (CD&V), zoon van, stapt over van het Vlaams parlement. Hij is bevoegd voor cultuur, Vlaams karakter, wonen en mobiliteit.

TEKST Luc Vanheerentals ■ FOTO Filip Claessens

De provincie Vlaams-Brabant is voor Dehaene geen onbekende, want vooraleer hij in 2004 Vlaams parlements lid werd, was hij tien jaar provincieraadslid. In Zemst was hij van 2001 tot eind vorig jaar ook OCMW-voorzitter. 'Ik heb ja gezegd op de vraag van mijn partij om gedeputeerde te worden omdat het een belangrijk uitvoerend mandaat is. Als parlements lid heb je vooral een wetgevende en controlerende taak. Pas als je zelf een uitvoerend mandaat bekleedt en aan het stuur zit, je echt richting kan geven aan het beleid. Daarvoor doe ik aan politiek. De overstap naar de provincie Vlaams-Brabant stelt voor mij inhoudelijk weinig problemen. Ik ken de provincie goed. In het Vlaams parlement heb ik mij vanzelfsprekend vaak beziggehouden met dossiers uit Vlaams-Brabant', zegt Dehaene.

Vlaams karakter

Dehaene wil anderstalige nieuwkomers in de Vlaamse Rand op een *Breugeliaanse*, uitnodigende, warme, hartelijke, respectvolle manier onthalen. 'Via culturele activiteiten kunnen

we anderstaligen trachten te overhalen om te participeren aan onze gemeenschap waarin onze Nederlandse taal vanzelfsprekend een belangrijk element is.' De samenwerking tussen de provincie Vlaams-Brabant en de vzw 'de Rand' zal worden verder gezet. 'Tachtig procent van ons budget voor het Vlaams karakter gaat momenteel naar vzw 'de Rand'. De vzw focust zich op de Vlaamse Rand, maar ook daarbuiten. Ook in die gemeenten verdient de integratie van anderstaligen aandacht.

De uitslag van de voorbije lokale verkiezingen in de randgemeenten wijst volgens Dehaene op een belangrijk, nieuw politiek feit. 'In de gemeenten waar het communautaire minder opgeklapt wordt, hebben Franstaligen meer dan voorheen op Vlaamse lijsten gestemd, wellicht omdat ze ervan overtuigd zijn dat die partijen een goed beleid voerden in hun gemeente.' Dehaene stelt ook 'dat de tijd om constant met Vlaamse vlaggen te zwaaien voorbij is'. 'Deze fase zijn we ontgroeid. Dankzij de kruisbestuiving met andere bevoegdheden kunnen we meer werk maken van een duurzaam en integraal beleid voor de Rand. De splitsing van het kies- en gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde was in die optiek een goede zaak.'

Dehaene betreurt 'dat sommigen nu een nieuwe communautaire splijtzwaam willen maken van de oprichting van een Brusselse Hoofdstedelijke Gemeenschap'. Dit overlegorgaan maakt deel uit van de eerste fase van de zesde staatshervorming die het federaal parlement in juli vorig jaar goedkeurde. Bedoeling van de *metropolitane gemeenschap* is een platform te creëren waar problemen rond mobiliteit, huisves-

ting en ruimtelijke ordening besproken kunnen worden met alle betrokken actoren (gemeenten, provincie, Vlaanderen en Brussel). Momenteel heeft dit orgaan enkel bevoegdheden op het vlak van mobiliteit. Zo is overleg verplicht bij plannen om op- en afritten op de grote ring aan te leggen of te sluiten. 'Sinds mijn aantreden als gedeputeerde heb ik al in verschillende dossiers moeten vaststellen dat een dergelijk overleg nodig is. Net als elke hoofdstad heeft de groei van Brussel consequenties op vlak van wonen, mobiliteit en dergelijke die tot ver buiten de stadsgrenzen voelbaar zijn.'

Mobiliteit

Een van de belangrijke beleidsthema's van de provincie Vlaams-Brabant is mobiliteit. De provincie wil de mensen sensibiliseren rond de zware mobiliteitsproblemen in de Vlaamse Rand en Brussel, want heel Vlaanderen heeft daarmee te maken. Alle Vlamingen verliezen jaarlijks gemiddeld 2,7 miljoen uren in de files. Ook het goederenvervoer ondervindt hinder. De provincie pleit voor een *multimodale* oplossing: zowel het verbeteren van het wegennet, meer fietspaden, meer openbaar vervoer als slimme ingrepen zoals variabele snelheden.

'Ons provinciaal beleid zet in op twee zaken. Vooreerst lobbyen we bij verschillende overheden om meer te investeren in een beter wegennet en openbaar vervoer. We zijn voorstander van het plan van de Vlaamse Regering om de rijstroken van de grote ring rond Brussel te ontdebellen. Het is behoorlijk frustrerend dat je te maken krijgt met loodzware administratieve procedures om dergelijke belangrijke investeringen te realiseren. De provincie heeft echter geen enkele bevoegdheid om over de grote ring te beslissen.' Groen, coalitiepartner in de deputatie, is tegenstander van dit plan, 'maar tot nader order is het Vlaams-Brabantse standpunt over de grote ring niet gewijzigd', zegt Dehaene. 'De provincie probeert de druk op te voeren bij de NMBS en De Lijn om de nodige investeringen te doen in het Gewestelijk Expresnet (GEN) en vier tramlijnen in de Rand.'

'Waar we wel zelf iets aan kunnen doen, is de uitbouw van het fietspadennetwerk. Met het fietsfonds ondersteunen we, samen met de Vlaamse Regering, gemeenten die een fietspad aanleggen langs een weg die onderdeel is van het fietsknooppuntennetwerk. Ik ben vragende partij om de middelen hiervoor te verhogen.' Vlaams-Brabant zet samen met de Vlaamse en Brusselse regering en verschillende andere in-

EN Housing, mobility and a Breughel-style welcome

Forty-three-year-old Tom Dehaene, the son of a former Belgian prime minister, is one of the two new faces in the recently formed executive council of the Flemish-Brabant province. Crossing over from the Flemish parliament, Dehaene (CD&V) is responsible for culture, safeguarding the Flemish character of the region, housing and mobility. Dehaene is keen to offer non-native speaking newcomers to the Flemish Rand a Breughel-style, hospitable, warm-hearted, gracious and respectful welcome. 'Cultural activities can be used to try to encourage non-native newcomers to get

involved in our community, a key component of which is obviously our Dutch language.' Eager to draw attention to the serious mobility problems in the Flemish Rand and the way this affects so many Flemish people, the province is eager to extend the bicycle path network and lobby other authorities to improve the roads and public transport system. Dehaene is calling for more attention to be paid to the need for affordable housing in the Flemish Rand as a result of creating more low-cost homes and pouring more money into the Vlabinvest investment fund.

onthalen

stanties zijn schouders onder de uitbouw van het Fiets-GEN, een woon-werk en woon-school fietsnetwerk van circa 400 km tussen Brussel en de Rand (in een straal van 15 km rond Brussel). Tegen 2025 zullen er vijftien fietsroutes worden aangelegd. De totale kost wordt geraamd op 120 tot 150 miljoen euro. De provincie zal hiervoor jaarlijks 2 miljoen euro bijdragen.'

Wonen

Ook wonen is een van de grote uitdagingen waarmee Vlaams-Brabant geconfronteerd wordt. 'In de regio Halle-Vilvoorde is het niet evident voor sociale huisvestingsmaatschappijen om woonprojecten te realiseren omdat de grond er zeer duur is.' De Vlaamse overheid erkent het probleem, maar stelt er onvoldoende middelen voor ter beschikking. De provincie trekt jaarlijks 3 miljoen euro uit om initiatieven van sociale huisvestingsmaatschappijen te subsidiëren en kent hen (en de sociale verhuurkantoren) ook renteloze leningen (4 miljoen euro per jaar) toe voor energiezuinige investeringen. 'Ik wil dit beleid verder zetten, maar daarnaast ook nieuwe initiatieven nemen. Ik wil, samen met de OCMW's, isolerende maatregelen aanmoedigen. Om meer wooneenheden te creëren, willen we mensen sensibiliseren over de mogelijkheden om woningen te delen. Ik denk ook aan de bouw van bescheiden woningen op campings waar permanente bewoning toegelaten is', zegt Dehaene.

Binnen afzienbare tijd krijgt de provincie meer middelen om een woonbeleid te voeren. De Vlaamse Regering zal Vlabinvest overdragen naar de provincie. Vlabinvest werd in het begin van de jaren 90 in het leven geroepen om mensen met een klein tot middelgroot inkomen een betaalbare woning te bezorgen zodat ze in hun buurt kunnen blijven wonen. Sinds 2006 kunnen mensen uit Halle-Vilvoorde, aangevuld met Huldenberg, Bertem, Kortenberg en Tervuren, hiervan gebruik maken. Begin 2011 kreeg het fonds meer middelen. Luidens het jaarverslag 2011 realiseerde Vlabinvest de afgelopen twee decennia in totaal 478 nieuwe woningen waarvan 319 zelf en 159 in samenwerking met sociale huisvestingsmaatschappijen. 'De gesprekken over de overname van Vlabinvest zijn momenteel volop aan de gang. Ik ga er vanuit dat die voor de verkiezingen van 2014 rond zullen zijn. Voor de provincie is dit een gigantische opportuniteit. Vlabinvest beschikt over een reservefonds en krijgt jaarlijks 10 miljoen euro voor grondaankopen. Deze middelen zullen

we blijven investeren in het huidige werkingsgebied. Dat is meer dan nodig om het wonen in deze streek betaalbaar te kunnen houden.' Op het vlak van sociale woningen heeft de Vlaamse Rand een achterstand in te halen. Om het vooropgestelde doel van het aantal sociale

woongelegenheden te halen dat het grond- en pandenbeleid per gemeente tegen 2020 oplegt, zal een tandje moeten worden bijgestoken. In de Vlaamse Rand blijken momenteel enkel Asse, Vilvoorde en Machelen zich aan het geplande groeiritmte te houden.

Duurzaam bouwadvies

VLAAMS-BRABANT Wie duurzaam wil (ver)bouwen kan hiervoor terecht bij het steunpunt DuboVlaamsBrabant voor professioneel en onafhankelijk advies over energie, materialen, mobiliteit en levenslang wonen. Een initiatief dat erg gesmaakt wordt, zo blijkt uit een recente enquête. Meer dan 90 procent van de adviesvragers wil het bouwadvies aanraden aan familie en kennissen. Om meer bekendheid te verwerven, heeft het steunpunt een nieuwe brochure uitgebracht en organiseert het infosessies. Ge-deputeerde voor Milieu en Duurzaamheid, Luc Robijns (Groen): 'Sinds de start eind 2010 gaf DuboVlaamsBrabant zo'n 300 bouwadviezen. Voor de particuliere (ver)bouwer kost dit 25 euro voor een advies op basis van plannen en 50 euro voor een advies ter plaatse. Door extra steun van de gemeenten is dit zelfs gratis in 19 van de 65 Vlaams-Brabantse gemeenten.' ■ JH

i Je kan de gids voor duurzaam wonen en bouwen downloaden of bestellen via www.dubovlaamsbrabant.be

Capaciteitsprobleem in het onderwijs

VLAAMSE RAND Het Nederlandstalig onderwijs in de zes faciliteitengemeenten Drogenbos, Linkebeek, Kraainem, Wezembeek-Oppem, Sint-Genesius-Rode en Wemmel zit in de lift. Dat blijkt uit cijfers die Kraainems gemeenteraadslid Luk Van Biesen (Open VLD) verzamelde. Het Nederlandstalig kleuter- en lager onderwijs telt in die zes gemeenten momenteel 3.695 leerlingen, een stijging van 13,7 procent in de laatste tien jaar. Het aantal leerlingen in het Franstalig onderwijs steeg met 3,8 procent. Om het stijgend aantal leerlingen de baas te kunnen, moet er volgens Van Biesen dringend geïnvesteerd worden. 'In de zes faciliteitengemeenten volgen 3.695 kinderen Nederlandstalig onderwijs. Dat is 55,7 procent van het totaal aantal schoolgaande kinderen in de zes. 2.939 kinderen volgen Franstalig onderwijs. Dit is in tien jaar een stijging met 442 leerlingen in het Nederlandstalig onderwijs en een stijging met 107 leerlingen in het Franstalig onderwijs. Ouders zijn dus geïnteresseerd om hun kinde-

ren naar het Nederlandstalig onderwijs te sturen. De meeste Nederlandstalige scholen zitten momenteel echter aan het maximum van hun capaciteit. In Sint-Genesius-Rode hebben twee Nederlandstalige scholen een leerlingenstop ingevoerd. In Kraainem was de gemeente dat ook van plan, maar daar hebben we de Franstalige meerderheid kunnen overtuigen om containerklassen te plaatsen. In Wezembeek-Oppem zijn de plannen voor de bouw van een nieuwe Nederlandstalige school terug naar af. De cijfers bewijzen dat extra plaatsen nodig zijn. Ik doe dan ook een oproep aan de Vlaamse regering om te investeren in nieuwe schoolgebouwen voor het Nederlandstalig onderwijs in de Rand rond Brussel.'

De cijfers verschillen sterk van gemeente tot gemeente; er zijn ook grote verschillen tussen scholen onderling. In Rode is de instroom van kleuters in Ecole Notre Dame in tien jaar tijd gezakt met 61 keuters. Het Nederlandstalig kleuteronderwijs ging er in Sint-Genesius-Rode

demaand ▶

In **Asse** worden de vier laatste rijkswachtershuisjes langs de N9 afgebroken voor de aanleg van een nieuwe parking voor de federale politie. ▶ De provincie Vlaams-Brabant heeft de deuren geopend van de gerenoveerde loods 104 op de PIVO-site in **Relegem**. ▶ In de politiezone **Asse, Merchtem**, Opwijk en **Wemmel**

daalde vorig jaar het aantal inbraaken tot 344; het aantal inbraakpogingen steeg wel met 60 procent. ▶ In de toren van de basiliek van **Grimbergen** nestelt zich een koppeltje slechtvalken. Dat is vrij uniek want in Vlaanderen zijn er maar een 50-tal nesten. ▶ De VDAB wil 43 werkwinkels sluiten tegen 2015. In de brede regio

zijn vijf werkwinkels met sluiten bedreigd in Londerzeel, Gooik, **Sint-Pieters-Leeuw**, **Dilbeek** en Liedekerke. ▶ De intercommunale Haviland start in de negentien gemeenten van de Vlaamse Rand met een actie om bewust te consumeren. ▶ Vlaams minister van Binnenlands Bestuur Geert Bourgeois (N-VA) weigert de be-

Filmbusje komt zo

DILBEEK De gemeente Dilbeek liet een oude lijnbus ombouwen tot een kleine, rijdende bioscoop voor groepen tot 22 mensen. De filmbus is uitgerust met een modern projectiesysteem en rijdt langs de Dilbeekse scholen waar in totaal zo'n 1.500 kinderen van 3 tot 12 jaar een film kunnen meepikken. Geen gewone films, maar films over sociale thema's die passen in de mondiale vorming. Noord-Zuidconsulent David Robberechts: 'Bij elke film hoort een lesmap, zodat de leerkracht de film met de kinderen kan voor- of nabespreken. Eens alle Dilbeekse scholen de filmbus hebben bezocht, zal de gemeente het voertuig verhuren aan verenigingen, gemeenten, scholen of evenementen.' De filmbus kreeg een bijzonder kleurrijk kleedje dat door een graffiti kunstenaar werd afgewerkt. ■ JH

i Meer informatie over de tarieven en het huurreglement kan je vinden op www.dilbeek.be

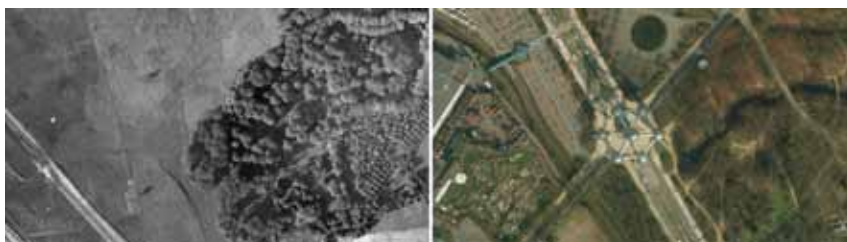

Fascinerende luchtbeelden van Brussel

op vooruit met 25 kleuters in Wauterbos en 16 kleuters in het OLV-Instituut. Vlaamse schepen Geertrui Windels (Respect), bevoegd voor Nederlandstalig Onderwijs in Rode ziet een trend. 'Franstaligen zien meer en meer een troef in het Nederlandstalig onderwijs omdat hun kinderen dan na de lagere school tweetalig zijn. Bovendien heeft het Nederlandstalig onderwijs een goede reputatie. Het aanbod is groter, dus kiezen steeds meer Franstaligen voor het Nederlandstalig onderwijs.' In Wemmel kenden de drie Nederlandstalige kleuterscholen een aangroei van 116 kleuters in tien jaar tijd. In het Franstalig kleuteronderwijs is er een aangroei van 82 kleuters. De Franstalige gemeenteschool kampt al jaren met een plaatsgebrek; de instroom wordt bijgestuurd door de gemeente. In de vrije basisscholen in Wemmel zijn alle plaatsen voor het instapklasje in het schooljaar 2014 inmiddels ingenomen. Het capaciteitsprobleem doet zich dus zowel in Nederlandstalige als Franstalige scholen voor. ■ JH

BRUSSEL Luchtbeelden van het huidige Brussel vergelijken met luchtbeelden uit 1930? Dat kan via de nieuwe website *Bruciel* van het Brussels Gewest. Ambtenaar Michel De Beule van de dienst Ruimtelijke Ordening digitaliseerde oude luchtfoto's die hij in de kelders van een ministerie vond. De foto's dateren van de jaren dertig en werden gemaakt door de dienst Openbare Werken om de aanleg van wegen in kaart te brengen. De Beule combineert die oude luchtbeelden met huidige beelden van Google Earth en komt zo tot een uniek resultaat. Dat alles bleek geen sinecure, want hij

moest alle vluchtroutes waarbij de oude foto's werden genomen, reconstrueren. 'Soms kon je op de foto's gebouwen herkennen, maar dat was niet altijd makkelijk. De website biedt in elk geval een unieke kijk op de historische ontwikkeling van de hoofdstad.' Op de website kan je beelden uit 1930 vergelijken met beelden uit 1953, 1971, 2004 en 2012. Dat komt omdat De Beule heel wat unieke foto's aan de site toevoegde. Hij wil op termijn ook historische postkaarten online zetten en aan de website koppelen. Het resultaat is te bewonderen op www.gis.irisnet.be/bruciel. ■ JH

noeming van de kandidaat-burgemeesters in de faciliteitengemeenten **Linkebeek**, **Kraainem** en **Wezembeek-Oppem** omdat ze de taalwetten niet willen respecteren. De kandidaat-burgemeesters vechten deze beslissing aan bij de Raad van State. ► Pierre Rolin uit **Sint-Genesius-Rode** werd wel benoemd. Hij volgt zijn

zus Myriam op die er de voorbije 24 jaar burgemeester was. ► De bewoners van de Blaironstraat in **Machelen** kijken vanuit hun tuin sinds kort op een aarden muur van zeven meter hoog. De muur moet hen beschermen tegen het geluid en de hinder die de uitbreiding van de luchthaven met zich zal meebrengen. ► 35 procent van

alle Vlaamse banen situeren zich in Brussel en Vlaams-Brabant. ► Vzw 'de Rand' zal de coördinatie van de nieuwe Gordel op zich nemen. ► Het gemeentebestuur van **Wemmel** vreest dat de gemeente zal worden overspoeld door pendelaars die er hun auto willen parkeren omdat Brussel het parkeren in heel het gewest

betalend wil maken. ► Uit cijfers van Vlaams minister voor Mobiliteit Hilde Crevits (CD&V) blijkt dat het aantal nachtvluchten op **Zaventem** in 2012 beneden het maximum van 16.000 is gebleven. ► Aan de Heizel in Brussel moeten het winstgevende Océade en Mini-Europa sluiten om plaats te maken voor het

Nieuw onderkomen voor Jeugdhuis Animoro

SINT-GENESIUS-RODE Jeugdhuis Animoro heeft zijn nieuw onderkomen in het oude stationsgebouw van Sint-Genesius-Rode officieel geopend. De Vlaamse overheid trok 500.000 euro uit voor de renovatie van het gebouw. Hiermee komt er een einde aan enkele jaren miserie. De gemeente gaf immers niet thuis in de zoektocht naar nieuwe lokalen voor het jeugdhuis. Uiteindelijk kwamen de Vlaamse overheid, vzw 'de Rand' en de NMBS overeen om het jeugdhuis in het oude stationsgebouw onder te brengen. Vrijwilligers van het jeugdhuis renoveerden het pand. Stijn Van Gysel, voorzitter van Animoro, bedankte ieder-

een voor het harde werk. Eddy Frans, algemeen directeur van vzw 'de Rand', gaf een korte terugblik. 'Het heeft moeite gekost om de jeugd uit Rode een nieuwe plek te geven. Dat had te maken met het gebouw zelf, dat een geklasseerd monument is, maar toch heel wat gebreken vertoonde. Jammer was ook dat de gemeente, die in de eerste plaats toch verantwoordelijk is voor het jeugdbeleid, niet bereid was om middelen voor het jeugdhuis vrij te maken en dat alles met geld van de Vlaamse overheid is moeten gebeuren.' Lodewijk De Witte, gouverneur van Vlaams-Brabant, tapte de eerste pint. ■ JH

Tateren met taal

SINT-PIETERS-LEEUEW Zeventien onthaalouders kwamen eind februari naar de bibliotheek van Sint-Pieters-Leeuw om alles te weten te komen over *Tatertaal*. Dat is een project om de taal te stimuleren bij baby's en peuters. Tatertaal startte in 2011 als pilootproject in negen openbare bibliotheken in Vlaams-Brabant, waaronder die van Asse en Vilvoorde. Het project wordt uitgebreid naar andere geïnteresseerde bibliotheken in de provincie. Zo zullen in 2013 al meer dan twintig Vlaams-Brabantse bibliotheken meewerken. Bij Tatertaal draait alles om het *talig prikkelen* van kinderen in het kinderdagverblijf of bij de onthaalmoeder. Daarbij wordt er gebruik gemaakt van het Tatertaalhuis. Dit is op maat gemaakt spelmateriaal dat kinderen uitnodigt om de wereld via taal te verkennen. In deze vormingsreeks ontdekt men hoe je het Tatertaalhuis kunt gebruiken om baby's en peuters taalvaardiger te maken. ■ JH

i Meer info over tatertaal: www.vlaamsbrabant.be/vrije-tijd-cultuur/cultuur/bibliotheken/info-voor-bibliotheken/publiekswerking/tatertaal/index.jsp

Welzijns-campus

GROOT-BIJGAARDEN De Vlaamse Rand kampt met een tekort aan welzijnsvoorzieningen. Daarom wil de provincie Vlaams-Brabant op een aantal plaatsen een welzijns-campus oprichten. De gemeente Dilbeek gaat akkoord met zo'n welzijns-campus in de Bosstraat in Groot-Bijgaarden. Naast een sociaal dienstencentrum zouden er lokalen voor sociale organisaties en tijdelijke woonopvang voor asielzoekers komen. De gemeenteraad gaat akkoord met het principe en de aanstelling van

grote NEO-project. ▶ Energieleverancier Electrabel overweegt om de stoom- en gascentrale in **Drogenbos** te sluiten omdat de centrale, waar zo'n dertig werknemers werken, enkel nog op piekmomenten zou worden gebruikt. ▶ De Brusselse regering staat positief ten aanzien van de vier geplande tramlijnen

tussen Vlaanderen en Brussel. ▶ **Hoeilaart** wil de gemeentelijke waterdienst verkopen omdat er te veel geïnvesteerd moet worden om gezond en betaalbaar drinkwater te kunnen blijven garanderen. ▶ De provincieraad keurt unaniem het nieuwe ruimtelijke uitvoeringsplan voor de voormalige brouwerij Ginder-Ale

in **Merchtem** goed. Daar komen woningen, een rust- en verzorgingstehuis, winkels en recreatie. ▶ Zo'n 70 magistraten vragen het Grondwettelijk Hof om de hervorming van het gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde te vernietigen omdat de splitsing discriminerend zou zijn voor de Vlamingen. ▶ Ge-

meenschapscentrum de Kam in **Wezembeek-Oppem** viert zijn 20-jarig bestaan. ▶ **Zaventem** is een van de pilootgemeenten die de vernieuwde buitenlandse paspoorten, met vingerafdrukken, zal afleveren. ▶ Brussel heeft er een nieuwe radiozender bij. BXM richt zich op de Eurobrusselselaars. Het nieuwe radiostation

Henry Coenjaarts

Op 18 februari 2013 overleed Henry Coenjaarts. Henry was hoofdredacteur van RandKrant van bij de start in maart 1997 tot januari 2008. Voordien had hij heel wat journalistieke watertjes doorzwommen bij onder meer Vrijdag, Humo, De Zwijger, Intermediair en De Morgen. Hij was een gedegen journalist die stond op redactionele onafhankelijkheid, die RandKrant kneedde en uitbouwde tot een gevarieerd en lezenswaardig maandblad voor de inwoners van de Vlaamse Rand. Een aantal van zijn ideeën zitten nog steeds in ons tijdschrift, want het is opvallend hoe hij meteen vanaf het eerste nummer een aantal belangrijke onderwerpen uit de Rand op een open en kritische manier aankaartte, zo onder andere de internationalisering van de regio. Daarbij liet hij mensen van buitenlandse origine zelf aan het woord. Onze rubriek Gemengde Gevoelens is nog steeds een van de meest gesmaakte van RandKrant. Samen met de pioniers koos hij ook voor korte vertaalde samenvattingen van een aantal artikels. Een uniek gegeven in de Nederlandstalige pers, waarop RandKrant nog steeds bijzonder fier is. Een minder bekend gegeven is dat Henry ook een neus had voor jong talent. Twee freelance journalisten getuigen over de kansen die ze van Henry kregen.

Ines Minten: 'Ik leerde Henry Coenjaarts eind 2001 kennen, vers van de schoolbanken en popelend om in de journalistiek te gaan. Zo ongeveer elk tijdschrift in Vlaanderen ontving mijn sollicitatiebrief, vergezeld van een bundeltje teksten. Henry was de eerste hoofdredacteur die de moeite nam om voorbij mijn vanzelfsprekende gebrek aan ervaring te kijken en de teksten door te lezen. Hij belde me op, we spraken af. Hij zag potentieel in mijn werk, zei hij, en hij gaf me een opdracht: een artikel van één pagina in RandKrant. Mijn eerste interview, ik was de koning te rijk. Henry heeft me meer gegeven dan die ene kans. Toen ik enkele jaren later voluit voor een freelancebestaan koos, begreep hij als geen ander dat het geen evident parcours zou zijn. Hij gaf me toen de kans om enkele maanden een vervangingsopdracht te doen op het redactiesecretariaat van RandKrant, een welgekomen steuntje in de rug. De opdracht spijsde mijn bankrekening en zorgde voor extra werkervaring die me later van pas is gekomen. In die periode leerde ik Henry beter kennen en appreciëren. Tussen het werk door sloegen we al eens een praatje. Ik vroeg en kreeg advies. Hij was nooit belerend. Henry slaagde erin om in enkele rake zinnen, onderhuids, zijn mening te geven. Hoe monkelend hij het ook verwoordde, je wist wat hij bedoelde en je kon er wat mee. Na zijn pensioen hielden we contact. Soms verstreken er jaren, maar wanneer we nog eens neerstreken op een of ander Leuvens terras, was het altijd een blij weerzien. Met een praatje, met of zonder advies, met veel wijsheid tussen de regels door. We hadden het over journalistiek en redactiewerk, over de toekomst en het verleden, over prikkels die je aan de gang houden, het belang van een goede gezondheid, over goede boeken en over mijn fundamentele falen om planten in leven te houden. Henry was mijn mentor, veel meer dan hij zelf ooit heeft geweten. Hij wordt gemist. Als mentor, maar minstens evenveel als mens.'

Tina Deneyer: 'Ik herinner me nog goed ons eerste gesprek in het redactielokaaltje in Tervuren. Ik, net van school en bloednerveus, hij gelukkig zijn innemende zelf. Om een of andere reden klikte het meteen. Misschien had het te maken met hetzelfde, vreemde gevoel voor humor dat we bleken te delen. Ik schreef voor hem een artikel en mocht meteen daarna aan de slag voor RandKrant. Dat is nu dertien jaar geleden en ik schrijf er nog altijd voor. Een groentje ben ik dus al lang niet meer, maar ik ben Henry nog altijd dankbaar voor het feit dat hij mij de kans heeft gegeven om mijn eerste stappen in de wonderlijke wereld van de journalistiek te zetten. Hij zal me altijd blijven als een warme persoonlijkheid met een uitgesproken mening en een heerlijk gevoel voor humor. Het ga je goed, Henry, en bedankt voor alles.'

een ontwerper voor de bouw. De kostprijs wordt geraamd op 3,6 miljoen euro exclusief btw. Het gemeentebestuur diende voor dit project een dossier in om Europese subsidies te krijgen. Een aantal buurtbewoners zijn tegen de komst van de campus. Volgens hen past die niet in een woongebied met kleine gezinswoningen en twee scholen. Ze dienden een petitie in met 500 handtekeningen. De gemeente is echter niet meteen van plan om van een welzijnscampus af te stappen. ■ JH

zal vanaf begin mei te beluisteren zijn op de frequentie 104.3 FM. ► De herstellingswerkzaamheden aan het zwembad Wauterbos in **Sint-Genesius-Rode** zijn gestart en zullen tot de zomervakantie duren. ► Energieleverancier Ecopower hoopt dat de vier turbines in **Mollem** nog binnen het jaar zullen draaien. ■ JH

Leven

Zelfde principes

Dat avontuur mocht alleen niet *pensioen* heten. 'Ik ben fan van langer werken', zegt hij. 'Rationeel zijn er een heleboel valabele argumenten om met zijn allen langer aan de slag te blijven, maar ook emotioneel denk ik niet dat we er beter van worden als we thuis blijven zitten. Vrienden van me zijn al met pensioen aan het gaan; voor mij is dat niet aan de orde. Ik lig graag aan de rand van een zwembad in de zon, maar langer dan een week hoeft zoiets niet te duren. Ik wil actief blijven.' Maar wat en waar? Dat was de vraag. Michils had altijd al een zwak voor maatschappelijk engagement. In zijn reclamation zette hij tal van campagnes voor ngo's op poten. Hij voelde er dus wel iets voor om die reflex dieper uit te graven.

Als ondervoorzitter van de raad van beheer was hij bij de Vlaamse Liga tegen Kanker (VLK) betrokken. Toen de vorige directeur, Leo Leys, te kennen gaf dat hij met pensioen zou gaan, was de link snel gelegd. Michils ruilde de profitsector voor de non-profit in. 'Het gaat om een heel andere sector, een andere materie en andere doelstellingen. Aan de andere kant zijn vandaag veel non-profitorganisaties uit de kluiten gewassen bedrijven geworden die heel professioneel met hun vak en hun communicatie bezig zijn. De principes blijven dezelfde: op een efficiënte manier met een groep mensen bepaalde doelstellingen nastreven. In die zin is de kloof tussen mijn vorige job en de huidige helemaal niet zo groot.'

'Je moet de regie van je leven zelf in handen nemen', vindt Marc Michils uit Nieuwenrode. En dat is precies wat hij doet. Dertig jaar maakte hij carrière in de reclamesector. Afgelopen najaar stapte hij over naar de non-profitsector en werd hij algemeen directeur van de Vlaamse Liga tegen Kanker.'

TEKST Ines Minten ■ FOTO Filip Claessens

Na zijn studie economie koos Marc Michils resoluut voor marketing en communicatie, 'de meest creatieve tak van de economie.' Hij leerde het reclamevak bij het bureau VVL/BBDO in de jaren 80. In 1991 richtte hij samen met drie anderen zijn eigen bureau op, Quattro. In 2003 werd dat de Belgische poot van het internationaal gerenommeerde Saatchi & Saatchi. 'Nu zijn we weer tien jaar verder. En dus moest ik overwegen wat te doen', legt Marc Michils uit. 'Ik ben 59. Ik kon nog een tijd CEO bij Saatchi & Saatchi blijven. Of ik kon nog iets helemaal anders doen. Je moet op tijd uitkijken naar een nieuw avontuur.'

Vakbond

Het gesprek vindt plaats in de aanloop naar het grote Kom op tegen Kanker-evenement op de VRT. 'Dat is het uithangbord van de VLK, maar de Liga doet veel meer.' Ook preventie en lobbywerk zijn belangrijke taken. 'De maatschappelijke relevantie van de Liga is heel groot. Het aantal mensen dat op de een of andere manier met kanker te maken krijgt, groeit. Er komen meer patiënten met kanker en tegelijk verbetert de behandeling, zodat ook meer mensen de ziekte overleven of er in elk geval langer mee kunnen leven. De ziekte zal hart- en vaatziekten voorbijsteken als belangrijkste doodsoorzaak; in sommige

Marc Michils, algemeen directeur Vlaamse Liga tegen Kanker en werken vanuit verontwaardiging

landen is dat nu al zo. Daardoor wordt kanker een onderwerp om over na te denken, niet alleen over manieren om meer geld in te zamelen voor wetenschappelijk onderzoek, maar ook over hoe de samenleving zich rond de ziekte moet kunnen organiseren. Hoe kan de zorg voor patiënten verbeteren? Hoe kunnen we hen en hun familieleden beter opvangen. Hoe kunnen we de thuisverpleging er beter op afstellen? De VLK is de belangenbehartiger van de kankerpatiënt en zijn omgeving en moet om al die dingen bekommerd zijn. Werken na kanker, kanker en armoede, levensverzekeringen en kanker, milieu en kanker, voeding en kanker, ... , dat zijn allemaal domeinen waar deze organisatie vanuit de basis mee bezig is. Zie het als een vakbond van de kankergemeenschap.'

Tegen roken

Een van de meest succesvolle dossiers van de VLK is ongetwijfeld dat tegen roken. 'Roken is een van de grootste oorzaken van kanker, tenminste van die oorzaken die je zelf in de hand hebt', zegt Michils. 'Je kunt niets veranderen aan genetische aanleg of de manier waarop je lichaam zich ontwikkelt, wel aan het feit of je een sigaret opsteekt of niet. De VLK doet er dan ook alles aan om het roken uit de samenleving te krijgen. De Liga heeft daartoe preventiecampagnes opgezet en ze lobbyt voor een fikse prijsverhoging van rookwaren, want hoewel het maar één factor van vele is, er is wel degelijk een relatie tussen prijs en verbruik.' Ook op het rookverbod in de horeca heeft de VLK onmiskenbaar haar stempel gedrukt. 'Er is een proces voor gevoerd tot in het Grondwettelijk Hof. In onze ogen is het niet te verantwoorden om iets dodelijks als roken zomaar toe te laten in naam van de commercie.' Een nieuwe pijler in het dossier, en eentje waar Marc Michils duidelijk zijn tanden in wil zetten, is dat van het meerroken. 'Het is moeilijke materie omdat het zich in de privésfeer afspeelt. De VLK vindt kinderen laten meerroken een vorm van kindermishandeling. Kinderen kunnen zich immers niet tegen het meerroken verzetten, terwijl dat net zo goed als actief roken kanker kan veroorzaken.'

Verontwaardiging

We zien ze gaandeweg de kop opsteken: de verontwaardiging waar Marc Michils zo prat op gaat. 'Ik haal mijn intrinsieke motivatie of inspiratie uit verontwaardiging', zegt hij. Hij verwijst daarbij graag naar het pamflet *Indignez-vous!* van oud-VN-ambassadeur Stéphane Hessel, een van de auteurs van de universele verklaring van de rechten van de mens en inspirator van de Indignados-beweging (Hessel stierf op 27 februari 2013. Hij werd 95 jaar). Hij pleit voor het behoud van een kinderlijke verontwaardiging over allerhande mistoestanden. Dat pas ik hier toe op de kankersector. Het gaat hem niet alleen om ratio (roken is schadelijk), maar misschien nog het meest om de emotie (godverdomme, roken moet verdwijnen). Het is onaanvaardbaar dat er nog zoveel gerookt wordt en dat mensen anderen doen meeroken. Daarom doe ik het, daarvoor wil ik me inzetten.' Verstokte, libertaire rokers die zich beroepen op hun individuele vrijheid om waar en wanneer ze willen een sigaret te kunnen opsteken, wakkeren het vuur van zijn verontwaardiging nog verder aan. 'Egoïsme mag niet vermomd worden als een recht op vrijheid. Je leeft in een maatschappij met spelregels. Die schrijven voor dat je niet door het rood rijdt. Die zouden evengoed moeten voorschrijven dat je niet rookt waar anderen bij zijn. Als je langzaam zelfmoord wil plegen door te roken, is dat jouw zaak. Maar doe het dan thuis in je kamer waar niemand anders er last van heeft.'

Zin

Er mag gerust wat meer verontwaardiging zijn in de wereld, vindt Michils. 'Verontwaardiging over dingen die niet kunnen, zorgen voor vooruitgang en zingeving. Verontwaardiging vind ik een mooie manier om zin te geven aan het leven. Een van de drijfveren van de mens is zelfrealisatie: een steen verleggen in de rivier. Een manier om die steen in beweging te krijgen, is verontwaardiging. Iedereen zou zijn eigen vorm van verontwaardiging moeten vinden, klein of groot. Participatie in de maatschappij moet verder gaan dan genoeg geld verdienen om te kun-

nen eten. Tegelijk vind ik ook dat je van het leven moet genieten. De dingen moeten in evenwicht zijn. Ik wil verontwaardiging voelen en de strijd aangaan, maar ik wil ook geregeld naar zee gaan, joggen op het strand, een reis maken of een goed boek lezen.'

Toen hij 18 was, koos Michils zonder veel overtuiging voor de studierichting economie. 'Ik wist totaal niet wat ik in het leven wilde. Ik zag die studie eerder als een startpunt. Na vier jaar had ik begrepen dat ik vooral niets wou doen wat rechtstreeks met economie te maken had. Er zat geen fiscalist, boekhouder of econometrist in mij. Dus koos ik voor marketing en communicatie. Reclamecampagnes maken.' Zo rolde hij de reclamesector in. Intuïtief, toevallig bijna. 'Tja, hoe gaan de dingen in het leven soms?' Als hij alles over mocht doen, met de kennis die hij vandaag heeft, dan zou hij misschien een andere studie kiezen. 'Mijn zoon heeft geneeskunde gestudeerd en dat lijkt me ook een bijzonder boeiend vak. Maar ik ben tevreden over het parcours dat ik heb afgelegd: een eigen bedrijf oprichten en zien groeien, Saatchi, nu de VLK. Uiteindelijk doet het er niet zo veel toe welke richting je kiest, zolang je je er maar goed bij voelt en niet blijft steken in iets wat je eigenlijk niet wil.'

FR **Vivre et travailler par indignation**

'Il faut gérer soi-même sa propre vie', estime Marc Michils de Nieuwenrode. Et c'est exactement ce qu'il fait. Il a fait carrière pendant trente ans dans le secteur de la publicité. A la fin de l'année passée, il a franchi le pas vers le secteur non marchand et a été nommé directeur général de la Vlaamse Liga tegen Kanker. 'Il s'agit d'un secteur complètement différent, mais les principes restent inchangés: tenter de réaliser de manière efficace une série d'objectifs avec un groupe de personnes.'

'Je puise ma motivation ou mon inspiration intrinsèque dans un sentiment d'indignation. Fumer est une des causes principales du cancer, du moins des causes que l'on est en mesure de contrôler soi-même.' Des fumeurs incorrigibles et libertaires qui invoquent leur liberté individuelle pour allumer une cigarette où et quand ils veulent, provoquent le feu de son indignation. 'L'égoïsme ne peut pas devenir un droit à la liberté.'

2 | Welzijn in de Rand

Mensen met een handicap zitten dikwijls vast gekluisterd aan hun huis. Voortaan kunnen ze voor hun vervoer terecht bij de mobiliteitscentrale. Met de financiële steun van de Vlaamse overheid is de Mobiliteitscentrale Aangepast Vervoer (MAV) gestart met een proefproject in 18 gemeenten van het arrondissement Halle-Vilvoorde. TEKST Gerard Hautekeur • FOTO Filip Claessens

Mobiliteitscentrale zorgt voor aangepast vervoer

Miet Ringoot is vanuit de vzw Eigen Thuis in Grimbergen al twintig jaar bezig met oplossingen te zoeken voor de mobiliteitsproblemen van mensen met een handicap. Luc Van Camp is al vele jaren actief in de welzijnssector en is de coördinator van de Mobiliteitscentrale Aangepast Vervoer (MAV).

‘Als iemand het gratis nummer van de Mobiliteitscentrale Aangepast Vervoer belt, zoeken we eerst uit wat de mobiliteitsbeperking van de beller is. Gebruikt hij bijvoorbeeld een rolstoel of niet? Vervolgens gaan we na waar de beller naartoe wil en of er al aangepast vervoer in zijn gemeente of regio aanwezig is. In bepaalde gemeenten bestaat er immers al een mindermobielen centrale of is er een aanbod vanuit de sociale dienst. We bekijken ook of er aangepast openbaar vervoer bestaat, zoals de Belbus. Als er geen alternatieven zijn, kan een beroep gedaan worden op de Dienst Aangepast Vervoer van vzw Eigen Thuis of op een privé-initiatief’, legt Miet Ringoot uit.

‘De MAV verstrekt de gebruiker ook informatie over de eventuele terugbetaling van de reiskosten door de VDAB of het ziekenfonds. Sommige mutualiteiten betalen reiskosten terug, maar binnen eenzelfde ziekenfonds

kunnen de terugbetalingstarieven verschillen, afhankelijk van de zorgregio waarin de gebruiker woont. Kortom, onze telefonische dispatching geeft informatie, verwijst eventueel door of organiseert zelf het vervoer’, vult Luc Van Camp aan.

Hulpvragen

‘De hulpvragen van mensen met een beperkte mobiliteit zijn zeer uiteenlopend. Wat veel voorkomt, is een vraag voor vervoer naar een consultatie bij de huisarts of in het ziekenhuis. Ook mensen die op familiebezoek gaan, een (avond)cursus volgen, naar het werk gaan of een opleiding volgen, krijgen we aan de lijn.’

‘De MAV werkt voor mensen die wonen in de 18 gemeenten van de proefregio Halle-Vilvoorde (zie kaartje). Het proefproject is opgezet in de hoofdzakelijk landelijke gemeenten van het arrondissement Halle-Vilvoorde waar er in vergelijking met andere regio's een gering aanbod is van aangepast vervoer. Je moet dus in de regio van het proefproject wonen om op ons beroep te kunnen doen. De maximale afstand van de verplaatsing is 35 km. Alle deelnemende gemeenten hebben zich ertoe geëngageerd de informatie over MAV ruim te verspreiden.’

De MAV gaat op zoek naar de goedkoopste oplossing. ‘De gebruiker betaalt nooit meer dan 0,50 euro per km. De rest wordt bijgepast met middelen uit het proefproject. De gebruiker betaalt enkel voor de zogenaamde *beladen kilometers*, dus op het moment dat hijzelf in de wagen of bus zit.’

Proefproject

Het proefproject loopt in principe tot eind 2013. In die periode hebben Miet Ringoot en Luc Van Camp geregeld overleg met alle partners van het project: vzw Eigen Thuis, de provincie Vlaams-Brabant, het Vlaamse ministerie van mobiliteit en de vzw Mobiel. Ze bundelen en bespreken alle ervaringen, knelpunten en beleidsuggesties. Op die manier sleutelen ze aan een duurzame oplossing voor mensen met een mobiliteitsbeperking.

i De Mobiliteitscentrale Aangepast Vervoer (MAV) kan je bereiken op het gratis telefoonnummer 0800 26 535 van 9 tot 12 uur en van 13 tot 16 uur. Daarbuiten kan je een boodschap inspreken op het antwoordapparaat of een mail sturen naar halle-vilvoorde@mav.info of via www.mav.info.

AGENDA
APRIL
2013

UIT

in de Rand

Verbijsterende foto's vatten werkelijkheid

EX
PO

Om de ultieme foto te realiseren, spaart **Geert Goiris** kosten nog moeite. Zonodig neemt hij het vliegtuig naar de andere kant van de wereld. Hij wil onwaarschijnlijke momenten van de werkelijkheid in verbijsterende beelden vatten. Aan de foto's op groot formaat in Museum M kleven persoonlijke verhalen, die je als bezoeker niet hoeft te kennen om erdoor overweldigd te worden. Wel is het verhelderend om te weten hoe de beelden tot stand kwamen. Goiris gaat geen risico uit de weg, zoals blijkt uit de foto *Election Day*, waarop een tornado die hij op verkiezingsdag in de Verenigde Staten maakte. Met een professionele *tornado-watcher* reed hij tot vlak bij het oprukkende natuurverschijnsel. Om niet weggeblazen te worden, kreeg hij van zijn begeleider slechts

enkele minuten om de klus te klaren. Zijn wagen stond met draaiende motor geparkeerd in de richting van de vluchtroute. Toen hij naar Groningen trok om een lam met twee hoofden te fotograferen, trof hij bij de dierenopzetter een dode zwarte vogel aan, die op een krantenfoto van een dramatische gijzeling in Venezuela lag. De fotograaf hoefde niets meer te esceneren. *Dead Bird* werd één van zijn aangrijpendste registraties van de werkelijkheid. Uitsteeksel in een verlaten landschap, drijvende wrakken op zee, kleurrijke begroeiingen, verblindend wit op Antarctica: het oogt allemaal even verbaazingwekkend. ■ LD

TOT 19 MEI
Geert Goiris

Leuven, Museum M, www.mleuven.be

Fantastisch, luguber, spannend

VA
RIA

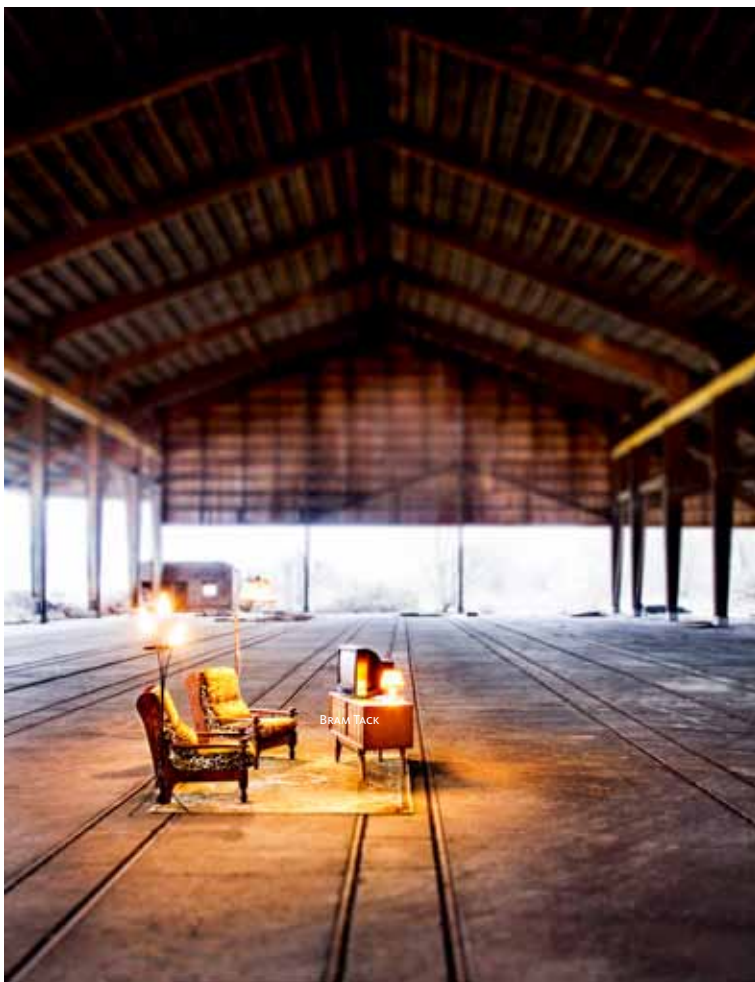
Buitenaardse creaturen, ontsnapte doden, robots, sterrenwichelaars, maar ook sprookjesfiguren en freaks palmen tijdens de paasvakantie Bozar in. Door het 31e Brussels Internationaal Festival van de Fantastische Film (BIFFF) in deze prestigieuze cultuurtempel te organiseren hoopt het nieuwe publieksgroepen aan te spreken. Het kijkcomfort is alvast beter dan in de vroegere locaties. In Ter Arken wordt een *fantastisch dorp* opgetrokken met bizarre live optredens, maquillageateliers, stands en thematische exposities. De Studio wordt gereserveerd voor de openbare gesprekken met de regisseurs en acteurs. 'Uit het immense aanbod selecteerden we zowat honderd nagelnieuwe films,' zegt Chris Orgelt. 'De Ierse cultregisseur **Neil Jordan** is onze eregast. Hij bijt de spits af met *Byzantium* waarin een bloeddorstige moeder en haar begeerlijke dochter op de vlucht zijn voor de vampierbroeders. De Zuid-Koreaanse filmmaker **Chan Wook Park** stelt als afsluiter de gotische thriller *Stalker* voor.'

Andere blikvangers zijn de Italiaan **Dario Argento** met een nieuwe *Dracula*, de Spanjaard **Juan Diego Solanas** met *Upside Down* over twee werelden met tegengestelde zwaartekracht en *Night Train to Lisbon* van **Bille August**. Aan de kortfilm competitie neemt **Tom Van Avermaet** deel met het voor een Oscar genomineerde *Dood van een schaduw*. Kinderen kunnen zich vergapen aan *Manneke Maan* van **Tom Ungerer** en aan een spectaculaire 3D-versie van **Spielbergs Jurassic Park**. 'Bozar wil al lange tijd met een belangrijk filmfestival uitpakken,' bevestigt Chris Orgelt. 'Vorig jaar gingen bij ons 60.000 tickets over de toonbank. Daarmee zijn we na Gent het grootste filmfestival in ons land.' ■ LD

2 TOT 13 APR
Internationaal Festival van de Fantastische Film

Brussel, Bozar, www.bozar.be

Uitdagend theater

THEATER

Gereserveerde zitjes zijn er niet op het nieuwe theaterfestival van CC Strombeek en CC Westrand in Dilbeek. *Anderzijds* haalt de toeschouwer uit zijn veilige stoel en belooft hem een onvergetelijke kijkervaring op een niet alledaagse plek in het cultuurcentrum of op een ongewone locatie in de omgeving.

'Sommige voorstellingen komen onvoldoende tot hun recht in een klassieke theaterzaal', stelt Wim Van Parijs van Westrand vast. 'In ons theaterfestival *Anderzijds* gaan alerte regisseurs en acteurs geen experiment uit de weg. Zij willen het publiek bekoren met theater dat niet te voorzien en te verwachten was. Omdat hun originele aanpak vaak niet paste in het reguliere seizoenprogramma sneuvelden in het verleden allerlei interessante of opzienbarende producties. In het huidige festivalaanbod kunnen kwaliteitsvolle

theaterstukken, performances of artistieke interventies met een bijzondere setting wel worden opgenomen. Ze vormen er zelfs de ruggengraat van.'

Bad van Marie is te gast in lofts en huiskamers. Daardoor ontstaat een hechte band tussen acteurs en toeschouwers. 'Wanneer de aanwezigen elkaar niet kennen, kan je de eigenlijke spelers en de kijkers nauwelijks van elkaar onderscheiden. De toeschouwer wordt in zekere zin ook acteur. Bad van Marie heeft met zijn ontregelende aanpak zijn naam gemaakt.' Tijdens *Hoog*

Naar de hemel fietsen

VARIA

Waarom situeren we de hemel achter de wolken en niet in de Vlaamse Rand? Het literair-artistiek voorjaarsparcours hemelVAART geeft het antwoord.

© ALEXANDRA COOL

De organisatoren van hemelVAART verbinden de tentoonstelling *Authors* van **Sam Dillemans** in het Kasteel van Gaasbeek met de expositie *Moments of writing* van **Alexandra Cool** in CC Westrand in Dilbeek. Tussen beide punten werd een fietsroute uitgestippeld, die je zowel individueel als in groep kan afleggen. De academies van Anderlecht, Halle, Dilbeek en Sint-Pieters-Leeuw plaatsten onderweg artistieke werken die onder begeleiding van professionele kunstenaars ter plekke werden gerealiseerd.

De schrijvers die Sam Dillemans penseelde zijn niet altijd even herkenbaar. In expressieve verfstreken tracht hij hun innerlijk leven te vatten en op een picturale manier hun obsessies vorm te geven. Fotografe Alexandra Cool portretteerde auteurs bij haar thuis, in villa Hellenbosch in Vollezele, met behulp van een pinhole (gaatjes) camera die ze zelf heeft vervaardigd. De belichtingstijd was gemiddeld een half uur. De betrokkenen moesten de hele tijd in dezelfde houding zitten, maar omdat dit haast onmogelijk is, zijn er op dezelfde foto ook bewegingen en gebaren geregistreerd. Door die opmerkelijke aanpak zien sommige schrijvers er heel schimmig en zelfs spookachtig uit.

De fietsers kunnen zich in het landschap laven aan de literaire teksten die onverwacht opduiken of aan de poëtische posters die de

bewoners voor de gelegenheid aan hun raam hebben opgehangen. Een bijzondere attractie op het parcours is de openluchtbibliotheek aan de kerk van Sint-Anna Pedde. Wie een af-dankertje uit eigen bezit meebrengt, mag een boek meenemen.

Op zondag 28 april wordt 's ochtends in Dilbeek de film *De ontdekking van de hemel*, naar een literair meesterwerk van Harry Mulisch, vertoond. In de filosofische roman wil God het contract met de mensheid verbreken. Hij is teleurgesteld dat zijn geboden zo vaak zijn overtreden. Een sterrenkundige, die het heelal bestudeert, speurt naar de hemel, maar het loopt helemaal fout als een engel zijn weg kruist. Na de film becommentarieert Mulisch kenner Onno Blom het boek. Op Hemelvaartdag, donderdag 9 mei, zorgen kunstenaars, schrijvers en dichters voor de nodige animatie op het parcours. Acteurs, voordrachtskunstenaars en spreekkoren beloven de fietsers en wandelaars hemelse geuegten ■ LUDO DOSOGNE

25 APR TOT 20 MEI
hemelVAART

literair en artistiek fietsparcours
Erfgoeddag
Gaasbeek, kasteel van Gaasbeek,
02 531 01 30

op ongewone locaties

Gras van **Inne Goris** en **Lod** worden de toeschouwers plots van elkaar gescheiden door wanden waarop beelden van kindsoldaten worden geprojecteerd.

Voor *Tonight, lights out!* van **David Weber Krebs** krijgt iedere bezoeker een lichtschemel die met een gloeilamp is verbonden. 'De ecologisch geëngageerde verteller creëert een samenhangsgevoel. Het is de bedoeling dat alle lampen uiteindelijk samen worden gedooft. Toch gebeurt het dat sommigen deze daad uitstellen, waardoor ze de meerderheid gijzelen omdat de voorstelling nog niet kan worden afgerond.'

Voor het stripconcert van **Braakland/Zhebuilding** geeft een drummer aan op welke momenten de toeschouwer een pagina mag omdraaien. Er wordt gezamenlijk gelezen. Een ideale voorstelling voor een bibliotheek. Po-

tentiële versierders wonen gegarandeerd de lezing van **Maarten Westra Hoekzema** bij over de verleiding: 'Hij verklapt hoe je door te charmeren en te verleiden je positie in de wereld kan verbeteren.' **FABULEUS** ontvangt zijn publiek aan de Lourdesgrot in Humbeek. De acteurs en zangers duiken in het park onverwacht op tussen de toeschouwers en passanten, wat voor de nodige verwarring zorgt.' **Sofie Palmers** en **Tom Struyf** profileren zich als meesters in de manipulatie. 'De *locatiegeneratie* herdefinieert de relatie tussen acteurs en publiek', besluit Van Parijs. ■ LUDO DOSOGNE

10 TOT 14 APR
Anderzijds

Theaterfestival
Dilbeek, op locatie, 02 466 20 30
Grimbergen, op locatie, 02 263 03 43

een festivalpas (van 24 euro, goed voor 3 voorstellingen) door een mail te sturen naar randkrant@derand.be. We geven er 4 van weg!

Na de piste het pesten

Dimitri Leue en Bruno Vanden Broecke zijn twee gevierde acteurs en kennen elkaar ook al lang, maar ze hadden nog nooit samen een theatervoorstelling gemaakt. Tot ze in 2009 voor HetPaleis *De Marcellini's* maakten, een stuk dat dit jaar wordt hernomen. De Marcellini's gaat over een clownsduo dat al veertien jaar samen in de piste van een circus staat. Zoals alle goede duo's vulden en voelden ze elkaar altijd perfect aan, maar na al die jaren zit de klader er in. In de grauwe artiestenloge van het aftandse circus zijn we getuige van hun irritaties, frustraties en naijver. De lach van Rico en Pipo begint hol te klinken, hun clowneske tristesse is niet langer gespeeld. De vriendschap staat onder druk door subtiele vormen van sabotage, Rico's aftakelende lichaam en Pipo's benevelde geest. De kunstjes en acrobatische hoogstandjes brengen geen dynamiek meer teweeg. De slapstick en de belegen woordgrapjes brengen geen kleur in de sepia achterkant van het kleurrijke circus. Maar solo gaan is ook geen optie, want daarvoor zijn ze dan weer teveel op elkaar aangewezen. Dat alles maakt van *De Marcellini's* een donkerder stuk dan we van het olijke duo Leue-Vanden Broecke zouden kunnen verwachten. ■ MB

De Marcellini's (+16j)

Dimitri Leue/ Bruno Vanden Broecke
DO · 18 APR · 20.30
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90
VR · 26 APR · 20.30
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

Vechtlust in de ring

THEATER

Vijf spelers van **Ontroerend Goed** nemen het in vijf rondes tegen elkaar op in een boksring. Ze strijden met ongelijke wapens. Net als bij een echte sportwedstrijd kan het publiek hen aanmoedigen of afkeuren. De zwakste mag waarschijnlijk rekenen op de grootste aanhang, al zijn we daar nog niet zo zeker van. Wie onder ons wordt bij het zien van overdreven haantjesgedrag of listige trucs gekweld door plaatsvervangende schaamte? Tussen de verschillende bedrijven worden er polls georganiseerd. Onvermijdelijk zullen coalities worden gesmeed, maar zal de beste ook echt winnen? De scenografie van **Sophie De Somere** herinnert aan het

legendarische theaterstuk *Pak'em Stanzi* uit de jaren tachtig, waarin een jonge vrouw vecht voor haar zelfstandigheid. Zij wordt door haar tegenstanders altijd verslagen tot ze een efficiënte catchgreep ontwikkelt. *Ontroerend Goed* coproduceert de *Fight Night* met internationale spelers als het Drum Theatre in Plymouth en Richard Jordan Productions in Londen. ■ LD

MA · 15 APR · 20.15

Fight night

Ontroerend goed / The Border Project
Aalsemberg, CC de Meent,
02 359 16 00

© TDW

Nouvelle maison

TERVUREN 150 jaar geleden werd Henry van de Velde, architect, vormgever, kunstschilder, geboren. Hij is beslist één van de belangrijkste ontwerpers die ons land rijk is. Dit jaar staat in het teken van zijn leven en oeuvre. In Tervuren bouwde hij voor zichzelf in 1927, na een jarenlang verblijf in Duitsland, Zwitserland en Nederland, zijn vierde woning, 'La nouvelle maison'. Naast de prestigieuze Tervurenlaan, midden van de prachtige villa's in Engelse landstijl, valt de woning op door haar soberheid en eenvoud: een groot rechthoekig volume met afgeronde hoeken en een plat dak. De massieve gevelwand uit ruwe gele baksteen wordt doorbroken door ramen met een fijn metalen kozijn. In het interieur krijg je een smalle bibliotheekgang die naar de open woonkamer en werkkamer leidt. Op de verdieping geven zeven kamers uit op één centrale gang. Van de Velde wilde een zo zuiver mogelijke vorm neerzetten, afgestemd op de functie, zonder decoratie of historische stijlelementen, mét maximale aandacht voor lichtinval en ruimtelijkheid. Hiermee was hij meteen één van de voorlopers van de functionalistische architectuur uit de jaren 50. De bouw van de Boekentoren in Gent volgde in 1933. In de herfst van dit jaar organiseert het Jubelparkmuseum de tentoonstelling *Passie, functie en schoonheid* die een overzicht geeft van het leven en werk van deze veelzijdige kunstenaar. ■ TDW

De eeuwige tweede

HU
MOR

Geïnspireerd door de frustraties van de eeuwige tweede lucht **Steven Gabriels** zijn hart in *Kassei*. De standupcomedian verbindt zijn lot met dat van Pouliodor en Van Springel, al had hij zich natuurlijk liever met Boonen, De Vlaeminck of Merckx geassocieerd. Dat waren tenminste wielersupporters die hun werk afmaakten. Hij heeft dag in dag uit getraind, maar tijdens de grote koers Parijs-Roubaix sputtert zijn fiets tegen. Hij trapt de ziel uit zijn lijf en beukt met opgezette borst tegen de bijtende wind. De wielersupporters aan de kant roepen vele

namen; de zijne nooit. Toch droomt hij van de ultieme beloning: de *Kassei*, die thuis een ereplaats op de salonkast zou krijgen. Net als in zijn vorige comedyshow *Roofing* wappert Steven Gabriels opnieuw met de vlezige oorvleugeltjes van zijn vlinderhoofd. Sinds hij de finale haalde van de Canvas Comedy Casino Cup is zijn cabaretse humor doortastender geworden. ■ LD

ZA • 27 APR • 20.00

Kassei

Steven Gabriels

Meise, GC De Muze van Meise, 02 268 61 74

Ergens daar, uit de hemel

MU
ZIEK

Vijf mannelijke engelen lijken het, maar **Gepetto & The Wales** staan wel degelijk met hun beide voeten op de Kempense grond. De band bestaat niet eens drie jaar en toch trok het kwintet al onuitwisbare sporen in het Vlaamse muzieklandschap. Door americana met indie en neuzelige pop te verbinden, komt de formatie aardig dicht bij Leo-

nard Cohen en Crowded House. *Oh my God*, de titel van hun eerste plaat, werd als uitroepkreet gemeengoed tot ver buiten de muziekbusiness. In *Duquesne's Horse* bereikt de band een hemels niveau. Het is niet verwonderlijk dat vorig jaar op de zomerfestivals vooral hun meerstemmige harmonieën zo hoog scoorden. Of Gepetto even beroemd wordt als de vader van Pinokkio? Niet te voorspellen. ■ LD

ZA • 6 APR • 20.15

Gepetto & The Wales

Alseberg, CC de Meent,

02 359 16 00

Emigrant met Russisch hart

EX
PO

Hoewel hij een sleutelfiguur zou worden in de moderne kunst vatte Kandinsky (1866-1944) pas op zijn dertigste schilderstudies aan. In eigen land stootte de laatbloeier op veel onbegrip en tegenstand.

Hij emigreerde naar München, gaf les aan het Bauhaus en werd Duitser. In de woelige jaren dertig verhuisde hij naar Parijs en werd Fransman. Toch heeft hij zijn Russische roots nooit verloochend. Hij kon echter niet aarden in een maatschappij, die enkel op het materiële was georiënteerd. In 1913 toonde de Brusselse galerie Giroux van hem al enkele baanbrekende werken. Honderd jaar later wijden de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten aan hem een rijk gedocumenteerde expositie. Vijftig representatieve werken kunnen worden vergeleken met een honderdtal werken van Russische tijdgenoten.

‘De tentoonstelling is educatief opgevat’, licht Michel Draguet toe. ‘In een eerste luik focussen we op de innerlijke beleving van de schilderkunst. Vervolgens wordt de aandacht toegespitst op de beluistering. In zijn *composities* en *improvisaties*, maar ook in ander werk legt Kandinsky een link met de muziek. Het derde deel handelt over de verhouding met de natuur. Ten slotte gaan we na hoe een groot deel van zijn immens oeuvre is geworteld in de Russische mythes.’

Kandinsky stond aanvankelijk onder invloed van het symbolisme en de volkscultuur. Ook was hij een over-

tugd orthodox die de liturgische diensten bijwoonde. Vanzelfsprekend was hij vertrouwd met de beeldtaal van de middeleeuwse iconen uit de School van Novgorod. Vaak nam hij op zijn schilderijen de poses en houdingen van de religieuze figuren over.

Aan hem wordt ook het allereerste abstracte schilderij uit de kunstgeschiedenis toegeschreven, maar die eer moet hij delen met de Nederlander Mondriaan en zijn landgenoot Malevitch. Met deze laatste verschilt hij van mening omdat diens werken te strak geometrisch zouden zijn. In zijn beroemdste boek *Het spirituele in de kunst* pleit Kandinsky voor een soepele en organische omgang met de kleuren, lijnen en vormen. Hij benadrukt dat kunst zich moet bevrijden uit de slavernij van de materie. Ze beschikt immers over krachtige expressiemiddelen om het alledaagse in een hogere werkelijkheid te transformeren. Als boegbeeld van de spirituele en lyrische abstractie stond hij bijgevolg mijlenver af van de vertegenwoordigers van de geometrische abstractie zoals Rodchenko, Popova en El Lissitsky, maar zijn Russisch hart klopte bij hem als emigrant nog feller dan bij de politiek artistieke avant-garde. ■ LUDO DOSOGNE

TOT 30 JUN
Kandinsky en Rusland

Brussel, Koninklijke Musea voor
Schone Kunsten,
www.expo-kandinsky.be

© JOCHEM JURGENS

Sartre in het nauw

**THEA
TER**

Zijn filosofen verantwoordelijk voor de ideeën die ze hebben verspreid? De Nederlandse theatermaakster en cabaretière **Laura van Dolron** roept Sartre op het matje omdat hij haar generatiegenoten zou hebben besmet met een nihilistische levensvisie. Zijn geveugelde uitspraak *L'enfer, c'est les autres* zou onze sociale bewogenheid ondermijnen. Uit zelfbescherming keren we ons van de andere af in plaats van bezorgd te zijn over zijn lot.

Steve Arnouts belichaamt de behoedzame denker. Als een bezorgde leraar observeert hij zijn gesprekspartner die hem met een omhelzing en een onstuitbare woordenvloed tracht te overtroeven. Om zijn tijd zo efficiënt mogelijk in te vullen programmeert de psycholoog-in-spe zorgvuldig zijn tijdsindeling op de wekkerradio.

Als het therapeutisch gesprek ten einde loopt, blijkt dat van Dolron in feite overmand wordt door liefdesverdriet. Haar vriend, die haar kort voordien verliet, prefereerde de vrijheid boven een strakke huwelijksband. Of het gedachtegoed van Sartre onrechtstreeks de breuk in de relatie heeft veroorzaakt, blijft twijfelachtig. Mocht het toch zo zijn dan wil de filosoof in al zijn grootmoedigheid zijn excuses aanbieden. Een hilarische productie van Het Nationale Toneel. ■ LD

DO · 4 APR · 20.30

Sartre zegt sorry

Laura van Dolron/ Het Nationale Toneel
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

agenda

**PO
DIUM**

THEATER

DO · 4 APR · 20.30

Sartre zegt sorry

Laura van Dolron/
Het Nationale Toneel
Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

'n Kat es gin poos

Brussels Volkstejoeter
6 EN 7 APR · 20.30 EN 15.00
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30
19, 20 EN 21 APR · 20.15 EN 14.30
Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

10 TOT 13 APR · 20.30

Het gastgezin

Bad van Marie
Dilbeek/ Grimbergen, op locatie,
02 466 20 30

10 TOT 14 APR

Anderzijds

Theaterfestival
Dilbeek, op locatie, 02 466 20 30
Grimbergen, op locatie, 02 263 03 43

WO · 10 APR · 20.30

Weer over naar jou

Braakland/ ZheBilding
Vergeetstuk
Tom Struyf
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

DO · 11 APR · 19.00 EN 20.30

Hoog gras

LOD/ Inne Goris
Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

VR · 12 APR · 20.30

Tonight, lights out!

Infine Endings/ David Weber Krebs
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

12 EN 13 APR

You may find yourself

Sofie Palmers & Katrien Pierlet
Dilbeek, op locatie, 02 466 20 30

ZA · 13 APR · 20.30

Winter

't Arsenaal
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZO · 14 APR · 20.30

De verleiding

Maarten Westra Hoekzema
Dilbeek, op locatie, 02 466 20 30

MA · 15 APR · 20.15

Fight night

Ontroerend goed/ The Border Project
Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DI · 16 APR · 14.30

Opgejaagd en wild

Steph Goossens
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

WO · 17 APR · 20.30

Kaspar

Braakland/ ZheBilding
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DO · 18 APR · 20.00

Kaarten op tafel

Paljas Producties
Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

VR · 19 APR · 14.00 EN 20.30

Wit is altijd schoon

't Arsenaal
Tervuren, GC Papeblok, 02 766 53 47

ZA · 20 APR · 20.30

De kus

Het Gevolg
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

'n Kat es gin poos (6, 7, 19, 20 en 21/04)

Kaspar (17/04)

27 EN 28 APR · 20.00 EN 15.00
Kaviaar of spaghetti
KTV de Noordstar – Rederijkerskamer
de Leliebloem
Vlezenbeek, De Merselborre, 02 371 22 6

KIDS

DI · 2 APR · 15.30
Brammetje Baas (+6j)
familiefilm
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

WO · 3 APR · 15.00
Wreck-it Ralph (+6j)
familiefilm
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

WO · 3 APR · 15.00
Ernest en Celestine
familiefilm
Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

ZA · 6 APR · 20.00
Franz & André (+6j)
Cie Balkidingo
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

8 TOT 12 APR · 9.00
Circusstage (6-12j)
voor kinderen geboren in 2001, 2002
en 2003
Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

MA · 8 APR · 15.00
Tropoï (+10j)
Theater FroeFroe
Aalsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

In de wolken (1-3j)
Sprookjes en zo

MA · 8 APR · 14.00 EN 16.00
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DI · 9 APR · 11.00 EN 16.00
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

ZO · 21 APR · 11.00, 14.30 EN 16.30
Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaal-
hoeve, 02 381 14 51

DI · 9 APR · 15.00
K3 Bengeltjes
familiefilm
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

VR · 12 APR · 20.00
De tip van je tenen (+8j)
4Hoog/ Hetpaleis
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZA · 13 APR · 16.00 EN 19.00
Niks is wat het lijkt (+8j)
FABULEUS
Humbeek, Grot van Lourdes,
02 466 20 30

ZO · 14 APR · 14.00
Coulisses (+6j)
Cie Sacékripa
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZA · 20 APR · 16.00
Vos en haas (+5j)
Theater Tieret
Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

ZA · 20 APR · 19.00
Ik geef je een zoen
Theater De Maan
Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

ZA · 20 APR · 19.00
De volgende (7-12j)
8Baan
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZO · 21 APR · 15.00
't Zit zo! (+6j)
Barre Weldaad
Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

De Marcellini's (+16j)
Dimitri Leue/ Bruno Vanden Broucke
DO · 18 APR · 20.30
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90
VR · 26 APR · 20.30
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO · 28 APR · 11.00
Leeuw (+2,5j)
Les Zerkiens
Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

ZO · 28 APR · 15.00
**De Kaatjes tralalaatjes
theatershow**
Kaatje
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZO · 28 APR · 15.00
Ape (+3j)
Frank & Fantyshow
Linkebeek, GC de Moelie,
02 380 77 51

ZO · 28 APR · 15.00
Roodballetje (2-5j)
Eva Kaufmann
Tervuren, GC Papeblok, 02 766 53 47

HUMOR

VR · 5 APR · 20.30
Maestroloog
Guga
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

WO · 10 APR · 20.30
We vieren het maar
Schudden
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZA · 13 APR · 15.00
Ick Hans Liberg
Aalsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DO · 18 APR · 20.00
Warhoofd
David Galle
Linkebeek, GC de Moelie, 02 380 77 51

DO · 18 APR · 20.30
Vaderland
Bert Kruismans
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

Spijtig spijtig spijtig
Wim Helsen
VR · 19 APR · 20.30
Zellik, CC Asse, 02 466 78 21
WO · 24 APR · 20.30
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90
VR · 26 APR · 20.30
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DO · 25 APR · 20.30
Het lied
Compagnie Kaiet!
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZA · 27 APR · 20.00
Kassei
Steven Gabriels
Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

SENIOREN

Music Maestro, please
Willy Claes Quartet, Jacques Raymond
& Ingriani
DO · 18 APR · 14.30
Tervuren, GC Papeblok, 02 766 53 47
MA · 22 APR · 14.30
Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

DANS

WO · 17 APR · 20.15
Spirit of Russia
The Russian National Dance Theatre
Aalsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

ZA · 6 APR · 20.15
Gepetto & The Whales
Aalsemberg, CC de Meent,
02 359 16 00

De kus (20/04)

Het lied (25/04)

ZA · 6 APR · 20.30

Ploegsteert

Het Zesde Metaal
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

ZO · 7 APR · 20.30

Made in Belgium

Aranis
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

VR · 12 APR · 19.30

Dallas, Déjà Fou, A couple of hot dj's

Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

WO · 17 APR · 20.30

Noir's

Didier Laloy
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

DO · 18 APR · 14.00

Een vleugje Americana

Miek & Roel
Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

VR · 19 APR · 20.00

History of a song for my love

Zaki & band
Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

VR · 19 APR · 20.30

Will Tura

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR · 19 APR · 20.30

L'Alternanza

Plutôt Venus
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

Radio Souffriau

Free Souffriau
Kraainem, GC de Lijsterbes,
02 721 28 06

DO · 25 APR · 20.30

Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

ZA · 20 APR · 20.00

Reynaert - Rossestreken

Grupetto
Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

WO · 24 APR · 20.30

Concert van de nachtegaal

Scala
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DO · 25 APR · 20.00

Schietgebed

Nicole en Hugo
Wommel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

VR · 26 APR · 20.00

Vvz band & Free Souffriau

Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

VR · 26 APR · 20.30

Mijn hart en mijn lijf

Helmut Lotti
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

VR · 26 APR · 20.30

Les Truites

Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

ZA · 27 APR · 20.30

The Bootleg Beatles

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

KLASSIEK

VR · 19 APR · 20.00

Julien Beurms in concert

Wommel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

ZO · 21 APR · 11.00

Een ontmoeting met Vitaly Samoshko

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR · 26 APR · 20.30

32 foot/ Sweelinck-Bach

Blindman
Grimbergen, kerk Beigem, 02 263 03 43

ZA · 27 APR · 20.30

Paul Hermesen & Michel Stas

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZO · 28 APR · 11.00

Pantomime

Odyseia Ensemble
Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

JAZZ

VR · 12 APR · 20.15

Brussels Youth Jazz Orchestra

o.l.v. Nils Landgren
Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DI · 2 APR · 20.30

Brasserie Romantiek

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

Rebelle

DI · 2 APR · 20.30

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

DI · 23 APR · 20.30

Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

The Hobbit

WO · 3 APR · 14.00 EN 20.30

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZO · 7 APR · 20.00

Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DI · 9 APR · 20.30

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DI · 9 APR · 20.30

The Silver Linings playbook

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

WO · 10 APR · 20.30

Django unchained

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DO · 11 APR · 15.00

Finding Nemo 3D

Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

Lincoln

ZO · 14 APR · 20.00

Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DI · 16 APR · 20.30

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DI · 23 APR · 20.30

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DI · 16 APR · 20.30

Zero Dark Thirty

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

WO · 17 APR · 20.30

Het vijfde seizoen

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DO · 18 APR · 15.00 EN 20.00

Skyfall

Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

VR · 19 APR · 21.00

Hasta La Vista

Drive-in filmfestival
Jezus-Eik, GC de Bosuil,
02 657 31 79

ZA · 20 APR · 21.00

American Pie: Reunion

Drive-in filmfestival
Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

ZO · 21 APR · 21.00

Skyfall

Drive-in filmfestival
Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

ZO · 21 APR · 20.00

Frits & Franky

Alsemberg, CC de Meent,
02 359 16 00

Noir's (17/04)

Zero Dark Thirty (16/04)

Rebelle (2 en 23/04)

Life of Pi

WO · 24 APR · 20.30

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DI · 30 APR · 20.30

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO · 28 APR · 20.00

Les Misérables

Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DI · 30 APR · 20.30

Lore

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

5 TOT 8 APR

Fotomuze 2013

Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

6 APR TOT 20 OKT

Colours and shapes

Maarten Strack Van Schijndel

Meise, Nationale Plantentuin,

www.plantentuinmeise.be

12 TOT 28 APR

Retrospectieve

Pierre Claes

Kapelle-op-den-Bos,

CC De Oude Pastorie,

015 71 02 53

19 APR TOT 16 JUN

Authors

Sam Dillemans

Gaasbeek, kasteel van Gaasbeek,

02 531 01 30

26 TOT 28 APR

Expo cursisten digitale fotografie

Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

TOT 30 APR

Confrontatie Don Quichotte, Sancho en Dulcinea

Jef Couck

Wezembeek-Oppem, GC de Kam,

02 731 43 31

TOT 19 MEI

Geert Goiris

Leuven, Museum M, www.mleuven.be

TOT 30 JUN

Kandinsky en Rusland

Brussel, Koninklijke Musea voor

Schone Kunsten,

www.expo-kandinsky.be

DI · 2 APR · 19.30

Helpen zelfhulpboeken ons wel?

debat

Brussel, Beursschouwburg,

www.deburen.eu

DI · 16 APR · 19.30

Erotisch kapitaal

Catherine Hakim

Brussel, Beursschouwburg,

www.deburen.eu

ZO · 21 APR · 15.00

Arabisch literatuurprogramma

met Anne Provoost en

Francis Dannemark

Brussel, Flagey, www.deburen.eu

DI · 23 APR · 20.00

Toscane en Umbrië

Guido en Mia Vervoort

Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

VR · 26 APR · 20.00

Lights! Camera! Action!

Jan Verheyen

Wezembeek-Oppem, GC de Kam,

02 731 43 31

ZO · 14 APR · 14.00

Waterhuishouding in het Zoniënwoud

Hoelaart, Bosmuseum,

www.ngz.be

DO · 18 APR · 14.00

Hyacintenvandeling

Dworp, parking Sint-Gurikkerk,

www.ngz.be

DO · 25 APR · 14.00

Langs de Laan en tussen beide E's

Huldenberg, Sint-Agathakerk,

www.ngz.be

ZO · 28 APR · 14.00

Molenbeekwandeling en Kerremanspark

Zellik, parking Roularta,

02 466 89 99

2 TOT 13 APR

Internationaal Festival van de Fantastische Film

Brussel, Bozar, www.bozar.be

ZA · 13 APR · 14.00

All kids events

verschillende workshops

Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

ZO · 14 APR · 13.30

Circusfeest, Gonzende zondag & Paas je rot

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO · 14 APR · 14.00

Plantenruildag

Maleizen, De Rank, 02 657 42 79

VR · 19 APR · 20.30

Nacht van de mentalisten

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZO · 21 APR

Stop de tijd

Erfgoeddag

Gaasbeek, kasteel van Gaasbeek,

02 531 01 30

25 APR TOT 20 MEI

HemelVAART

literair en artistiek fietsparcours

Erfgoeddag

Gaasbeek, kasteel van Gaasbeek,

02 531 01 30

ZO · 21 APR · 10.30 EN 14.30

Filmerfgoed

2 voordrachten door Ludo Jappens en expo

Machelen, gemeentehuis, 02 254 12 15

www.randkrant.be

Wil je een voorproefje van het

volgende nummer van RandKrant?

Nieuwsgierig naar de keuze van

een aantal programmamakers uit

de culturele centra van de Rand?

Wil je weten hoe en waarom een

aantal van onze medewerkers hun

teksten of foto's maken? Wil je

mee over grenzen piepen? Neem

een kijkje op www.randkrant.be en

ontdek onze website.

Internationaal Festival van de Fantastische Film (2 tot 13/04)

De agenda wordt samengesteld met gegevens uit de Uitdatabank. Organisaties en verenigingen die hun activiteiten opgenomen willen zien in de agenda, moeten ons hun informatie anderhalve maand voor het verschijnen ervan bezorgen. Je kunt de gegevens mailen naar randkrant@derand.be, per brief sturen naar ons redactieadres (RandKrant – UIT in de Rand Agenda, Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel) of invoeren in de Uitdatabank via www.uitdatabank.be. Gezien het beperkte aantal beschikbare pagina's wordt bij de aankondigingen prioriteit verleend aan de activiteiten in de gemeenschaps- en cultuurcentra in de Rand. Om voor plaatsing in aanmerking te komen, worden de andere activiteiten vooral beoordeeld op hun uitstraling naar alle inwoners van de Rand. Het volledige vormingsaanbod van Arch'educ vind je op www.archeduc.be.

Geef zelf je activiteit in!
Uitdatabank.be

Ecce homo, zie de mens

‘Het beste artikel, dat is mijn werk zelf.’ Ik stel vast dat Sam Dillemans gelijk heeft. Naar muziek luister je, zijn schilderijen moet je zien. Samen met hem peil ik naar wat schilderkunst is, of zou moeten zijn. Zijn nieuw werk, *Authors*, is een reeks portretten van voor het leeuwendeel bewonderde schrijvers, obsederend sterke koppen die doorheen het kasteel van Gaasbeek spoken.

TEKST Ingrid Laporte • FOTO Filip Claessens

Blind heb ik me getekend toen ik jong was. Voor mij is tekenkunst de basis van alles. Ik gaf mijn leerlingen de opdracht om een knie te tekenen, en dat weken aan een stuk. De meerderheid haakte af, maar die paar die bleven komen, konden uiteindelijk tekenen. Zo heb je ook Degas, die tijdens zijn jeugd de helft van het Louvre heeft gereproduceerd. Niet om te kopiëren, maar om te leren, om zichzelf te confron-

teren met de traditie, met zijn voorgangers. En vergelijken kán, want echte kunst overstijgt haar periode. Al het overige zal de tijd onherroepelijk verslinden.’

Impact

De thema's van Dillemans zijn eenvoudig. De impact van zijn werk is onmiddellijk. De uitvoering getuigt van decennia métier. ‘Liefde voor mijn onderwerp – de naakten, de oude meesters, de bokkers en nu auteursportretten – dat is het beginpunt van de osmose. Ik volg mijn natuur. Enthousiast. Ik ga zo ver in mijn onderwerp op als dat nuttig is voor mijn werk. Als ik er te dicht op zit, wordt het gevaarlijk want dat werkt blokkerend. De schilder komt dan naar boven. Hij concentreert zich op de vorm.’ Dillemans’ universum bevindt zich op lichtjaren van conceptuele kunst, van gemakkelijke provocatie. ‘In het huidige kunstklimaat komt een video waarin iemand gedurende 10 minuten *waka waka* roept al in een museum terecht. Europa is moe. Sinds de dood van Picasso is het om zeep. Wat iedereen kan maken, is voor mij geen kunst maar plastische fraude. De verkoop van gebakken lucht heeft het pleit gewonnen’, stelt de con-

sequente outsider vast. Is het echt zo? De laatste ronde is nog niet gestreden.

Essentie

‘Wie een verhaal wilt, leest beter een boek. Een boodschap, maatschappijkritiek, let op, het mag van mij, maar een schilderij moet bovenal goed geschilderd zijn. Picasso, de grootste van de twintigste eeuw, heeft nooit een verhaal verteld. Op de *Guernica* zie je geen indicaties van oorlog, bombardementen, geweren, maar wel lichamen. Ecce homo. Dat is de mens.’

Dillemans toont me zijn *Jack Kerouac*. ‘Kijk, ik kan je perfect uitleggen waarom, wat en hoe er iets gebeurt op elke vierkante centimeter van het doek. Waarom ik die witte lijn door zijn wenkbrauw trek, hoe de twee oorlellen van elkaar moesten verschillen. Alles heeft zijn reden.’ Het draait om subtiele maar magistrale verschillen. Trefzeker keuzes maken. Hij raapt een verfkvast op en laat die over de grond van zijn atelier dansen. Een lichte, fijne zwarte lijn die hij dan aandrukt, een zwenking. Een *contour*. ‘Zie je, hoe schilderen... tekenen is?’

Verrassend bij de nieuwe portretreeks zijn de achtergronden. Dillemans heeft op hout, tapijt tot zelfs plastic gewerkt. Hij overschildert oude doeken waarvan enkele uit de kringwinkel. Alleen zijn die zo naadloos geïntegreerd in het portret dat ze niet eens opvallen. ‘Vroeger had ik zo iets niet gekund. Mijn *Chesterton* gaat daar het verst in: als ik hem op zijn zij draai, zie je een volledig landschapsschilderij.’ Welke schrijver op welke achtergrond komt? Dat noemt Dillemans ‘zijn toeval’.

‘Ik ben vrij realistisch begonnen om abstract te eindigen. Na meer dan 300 portretten kan ik het me permitteren om me te laten gaan. De laatste zijn enkel nog zwarte verf op wit canvas. Herleid tot de essentie. Dat houdt een verhoogd risico in. Je kunt amper corrigeren. Het doek zelf is dan je licht. Kleur is voor mij eveneens ondergeschikt aan vorm. Als ik lees dat Degas ooit zei ‘mocht ik alles kunnen overdoen, dan zou ik uitsluitend in zwart/wit werken’, dan slaat zo iets in als een bom. Daar eindigt deze reeks dan ook. Ik zal de nabijheid van die genieën missen, het intimistisch werken hier naast de stoof.’

19 APR TOT 16 JUN

Authors

Sam Dillemans

Gaasbeek, kasteel van Gaasbeek, 02 531 0130

i Je kan het boek *Sam Dillemans, Authors. Paintings 2010-2012* dat bij de tentoonstelling hoort, kopen in de museumshop van het kasteel (www.kasteelvangaasbeek.be) en in de boekhandel.

Op bierbedevaart

Zeg niet zomaar bier tegen een lambiekbier. Dit soort bier heeft niet alleen een rijke geschiedenis, het is een bier dat met passie gemaakt en gesmaakt wordt.

TEKST Nathalie Dirix • FOTO Filip Claessens

Op zondag 21 april zetten acht brouwerijen en stekkerijen in het Pajottenland en de Zennevallei hun deuren open voor het grote publiek. Het is een ideale gelegenheid om een kijkje te nemen achter de schermen van deze ambachtelijke bedrijven en te genieten van de aparte smaak van allerlei lambiekbieren.

Een zuiver natuurproduct

'Het verschil tussen lambiekbieren en andere bieren is dat ze via spontane gisting tot stand komen. Na het koken van tarwe, gerstemout, overjaarse hop en water wordt het brouwsel afgekoeld door het bloot te stellen aan de koele nachtlucht. Hierdoor wordt het *bezwangerd* met allerlei micro-organismen die voor de spontane gisting zorgen. De gisting bij lambiekbieren is een volledig natuurlijk proces. In tegenstelling tot andere bieren worden geen cultuurgisten toegevoegd. Het mooie aan deze bieren is dat ze tijd nodig hebben om op smaak te komen en dat je tijdens hun rijpingsproces niets kunt forceren. Een jonge lambiek heeft een paar maanden nodig om in het vat op punt te komen. Oude lambiek rijpt twee tot vier jaar op vat. Een geuze daarentegen is een mix van verschillende lambieken die op flessen gestoken worden. Geef die zes tot tien maanden en je krijgt een echte geuze. Een bier dat met de

tijd die authentieke, zurige smaak krijgt die je met geen ander bier kunt vergelijken. Fijnproevers noemen het de champagne van de bieren. Sommige geuzen kun je echt vergelijken met topwijnen. Zo zijn er bepaalde geuzesoorten waar liefhebbers tot 300 euro voor neertellen', vertelt Yves Panneels van de Hoge Raad voor Ambachtelijke Lambiekbieren (HORAL).

Bijzondere sfeer

De vorige editie van de Toer de Geuze wist maar liefst 10.000 mensen aan te trekken. Dat heeft ongetwijfeld te maken met het feit dat de Toer gratis is, maar vooral ook met de bijzondere sfeer. Het mooie Brabantse landschap, de karaktervolle brouwerijen, de trotse brouwers die met passie vertellen over hun ambacht, de Breugeliaanse gerechten, de internationale bezoekers; het maakt van de Toer de Geuze een bijzondere dag die velen weten te smaken.

'Een kwart van onze bezoekers komt uit het buitenland. Mensen uit Nederland, Engeland, Frankrijk, Scandinavië, Australië, China, Japan, Brazilië zakken af naar het Pajottenland en de Zennevallei. Als je hoort met welke passie zij over onze bieren praten, dan lijkt het bijna of

ze op bedevaart zijn. Ik ontving een paar dagen geleden nog een mail van een Amerikaan uit Tennessee die ons liet weten dat de Toer de Geuze deel uitmaakt van zijn huwelijksreis. Je ontmoet hier een grote verscheidenheid aan mensen die allemaal gefascineerd zijn door onze Brabantse bieren. Het is opvallend hoe al die buitenlanders onze ambachtelijke oude geuze weten te waarderen. Ze staan er van te kijken hoe wij erin slagen om op een eenvoudige manier een parel van een bier te maken dat je twintig tot dertig jaar kunt bewaren. Eigenlijk ligt hun waardering aan de basis van de revival van onze lambiekbieren. Zij hebben ons in de jaren 90 – toen deze bieren bij ons op hun retour waren – doen inzien wat voor een schat wij in handen hadden. Dat inzicht heeft de passie bij onze lambiekbrouwers en -stekers opnieuw aangewakkerd en hen doen samenwerken om de lambiekbieren opnieuw op de kaart te zetten. Vandaag is er opnieuw meer vraag dan aanbod naar dit eerlijke en kwaliteitsvolle streekproduct.'

www.toerdegeuze.be

EN On a beer pilgrimage

A Lambic beer is more than your average beer. As well as having a rich history, the beverage is brewed with passion and goes down a storm with beer lovers. Eight breweries and blending facilities in the Pajottenland and the Zenne Valley are to open their doors to the general public on Sunday, 21 April, so people will have an opportunity to get a glimpse behind the scene in these traditional-style businesses, while enjoying the distinct flavour of a whole variety of Lambic beers. 'One-quarter of the visitors to our open breweries day (the Geuze Tour) is made up of people from outside Belgium. They talk about our beers with so much enthusiasm that it is almost as if they are on a pilgrimage. It is striking how much these people from abroad appreciate our old traditional-style Geuze. They are amazed at how we manage in such a simple way to make an outstanding beer that can be kept for up to 20 or 30 years', says Yves Panneels from the Traditional Lambic Beer Council (HORAL).

De slagader van Sint-Pieters-Leeuw

Een van de belangrijkste Vlaamse zijlopen van de Zenne is de negentien kilometer lange Zuunbeek die een groot deel van de gemeente Sint-Pieters-Leeuw beheerst. TEKST Herman Dierickx ■ FOTO Filip Claessens

Deze waterloop stroomt van het zeventig meter hoge Kester tot de nog twintig meter hoog gelegen maar overwelfde monding in de Zenne tussen Zuun en Drogenbos. De Zuunbeek vangt het water op van talrijke beekjes en bronnen zodat het uiteindelijke debiet groter is dan je op het eerste zicht zou vermoeden. Pieken kunnen gaan tot een tiental kubieke meter of tienduizend liter water per seconde.

Bloemenrijkdom

In het grote stroomgebied van deze beek timmert Natuurpunt in moeilijke omstandigheden aan een biodiverse streek. In dit deel van Vlaanderen zijn de gronden verschrikkelijk duur waardoor een aankoop voor natuurontwikkeling een kostelijke zaak is. Toch zijn de vrijwilligers er de voorbije vijftientig jaar in geslaagd om in vijf deelgebieden meer dan vijftien hectare bijeen te sprokkelen en er mooie natuurgebieden van te maken. Ze liggen iets te ver uiteen om ze allemaal te bezoeken in één wandeling. Je kunt er verschillende wandeltrajecten of een fietswandelings van maken, want ze zijn allemaal een

bezoekje waard. Het gaat hem niet alleen om de echte natuurpercelen, want meestal is het landschap er rond ook de moeite van het ontdekken waard. Het is de verdienste van Geert Cromphout van Natuurpunt Sint-Pieters-Leeuw dat de gemeente er nog zo groen bijligt. Voor zijn volgehouden inspanningen om dit deel van de Vlaamse Rand groen en onbebouwd te houden, kreeg hij in 2012 van het Davidsfonds het Vic Feytons Erediploma.

Rond deze tijd van het jaar komt de voorjaarsflora op gang en dan valt in de natuurzones al meteen de bloemenrijkdom op. Ook later op het seizoen is het verschil met de omliggende percelen groot door het hoger aantal plantensoorten. In de natuurgebieden trekken deze meteen talloze insecten aan, terwijl de natte valleiden broedgebied zijn voor verschillende eendenssoorten. Ook de ijsvogel en de blauwe reiger zijn van de partij, al blijft de waterkwaliteit in zowel de Zuunbeek als de meeste zijlopen een zorgenkind. Meestal wordt enkel driedoornige stekelbaars, blauwbandgrondel en af en toe een verdwaalde paling gevangen, allemaal soorten die sterke vervuiling kunnen verdragen.

Oude Zuun

Hoe jammer dat ook is, als je de vallei afstapt of fietst is het landschap er niet minder mooi om. Dat merk je goed als je de Zuunwandeling neemt. De interessante folder is niet meer beschikbaar, maar je kunt hem downloaden via www.sint-pieters-leeuw.be/content/collections/record.php?ID=74#339 en zo het traject terugvinden. Dan zal je merken dat het mooiste deel gelegen is tussen de Jan Vanderstraetenstraat en de Kerkhofstraat. Daar ligt, nabij de Leunenstraat, een van de natuurkernen: Oude Zuun. Het levert meteen een leuk plaatje op, want de combinatie van graslanden en een afgesneden meander met een poel, een boomgaard en houtkanten is een landschappelijke voltreffer. Het hoeft je dan ook niet te verwonderen dat je er de steenuil hoort en ziet. Dit leefgebied is hem op het lijf geschreven.

Andere natuurkernen

Zoals gezegd, je kunt niet alle natuurkernen tegelijk bezoeken in één wandeling. Daarom vermelden we de ligging van de andere gebieden zodat je een volledig beeld krijgt van de aanwezige natuurterreinen in dit prachtige stroomgebied. Het *Volsebroek* ligt stroomopwaarts het wachtbekken van Volsem. Daar kom je het makkelijkst aan via de Hoogstraat. Het is

Verinternationalisering

Dum, dum, dum. Na weken wikken en wegen zouden we de internationale toer opgaan. Gedaan met naar de eigen navel te staren, hoe mooi die ook is. Gedaan met Thuis of Familie of hoe die uitzendingen ook mogen heten. Gedaan met streekproducten. Genoeg. Zinnen verzetten. En wat gaat er dan boven een goed maal?

In die tijd hadden we geen geld. Verre reizen konden we ons niet permitteren. Dus lazen we het boek *The Beach* van Alex Garland over een commune aan een exotisch strand in een land dat verdomd goed op Thailand lijkt of *De scheepsjongen* van John Boyne over de munitie op de *The Bounty* in 1787 nadat de bemanning het paradijselijke eiland Tahiti heeft ontdekt en er niet meer weg wil betoverd als ze zijn door de kokosnoten, de eeuwige zonnenschijn en de halfnaakte vrouwen, of we droomden met een brokje kaas weg bij een diareportage van Explorateur du Monde over een bizarre bende Afrikaanse buffels. Na een tijd kregen we er echt schik in en wilden we meer te weten komen over fauna en flora van verre en minder verre landen, ja, over de mensen van *ginderachtig*, de vrouwen dan vooral. We zouden onze ontdekkingsstocht in Brussel en omstreken starten met het eten van vreemde maaltijden. Nadien zouden we wel zien.

Zo gezegd, zo gedaan. Maar wat? Kaas uit Holland? Nee. Fish and chips uit Engeland? Nee. Zuurkool uit Duitsland? Nee. Fondue uit Zwitserland? Nee. Spaghetti ala vongole? Nee. Paëlla? Nee, nee, nee. Het moest iets echt exotisch zijn, niet dat gekende eten van het volgevreten oude continent. Thai? Nee, te zuurzoet. Chinees? Nee, te veel sojascheuten. Kom, denk na, waar kunnen we onze smaakpapillen aan een internationale test onderwerpen? Wat? Eten bij de Jap? Ja, dat leek wel wat. Lekker rauw, dat gaf de doorslag. Wrrraah!

Dus wij met zijn vieren in een geleende auto naar restaurant Tengoku aan de rand van het bos. We waren meteen onder de indruk van de ontvangst door twee stijlvolle, prachtige knik-

kende vrouwen en een stel afgetrainde zwaardvechters in zwarte gewaden. Tsjaka! Zwaaiden ze hun gestrekte handen hoog door de lucht. Voor als we ons maar iets in ons hoofd zouden halen. Eerst kregen we een kimono en een stel pantoffels aangemeten en werden we vriendelijk naar onze tafel begeleid rond twee grote, hete kookplaten. Als aperitief kregen we een saké. Na een tweede en derde glas werd dat al snel hopsaké. Daarna gingen we voor het Tori Menu. Een soepje of salade, wat kip, zalm, rauwe walvis en ossenhaas met deegwaren, een dessert en een koffie. Net op het moment dat we de toestand op de Westelijke Jordaanoever aan het bespreken waren, sprongen twee stoere krijgers in vol ornaat in de arena, de messen in de aanslag. Ze wierpen de sla, kip, zalm en wat al meer op de gloeiend hete bakplaat. Toverden - 'opgepast vuul' - metershoge vlammen. Voerden met plamuurmesses en spatels op de waren een ware harakiri uit. Jiehaah! Goochelden met kruiden alsof ze een cuba libre shaketen. Tomtomtom, hopla! En... bleven lachen.

Wij niet. Want voor ons geen mes en vork, enkel twee stokjes. De sumo-worsteling met het eten kon beginnen. Eerste les 'handig met stokjes': hoe verorber je slierten deegwaren met stokjes zonder met je bek in je bord te hangen? En de koks? Die bleven lachen... Zeker toen we uitgedaagd werden om een door hen van op afstand gegooid stukje gebakken ei met de mond op te vangen. Als dolfijntjes zaten we te wachten tot de boys een stukje in onze richting gooiden. Zoals elke dolfijn weet, een moeilijke oefening in oog-mondcoördinatie. Het eten vloog ons aan alle kanten voorbij. De sfeer zat er goed in. Wij haalden ons beste Japans boven, maar werden streng berispt door de kok die in een klaterend West-Vlaams een loflied op ons land afstak. We besloten de geslaagde avond met enkele Japanse whisky's en de wetenschap dat niet alleen de liefde langs de maag passeert maar ook de internationale verbondenheid. Volgende keer gaan we voor Argentijnse steak uit de pampa's en een tango.

TEKST Geert Selleslach

een moeraszone en graslanden, die in de zomer worden begraasd door de bekende Gallowaykoeien. Dat is in de winterperiode onmogelijk, want dan staat een groot deel van het gebied onder water. Die overstromingen en natte gronden oefenen een grote aantrekkingskracht uit op vogels (steltlopers en eenden in het voorjaar) en insecten (libellen van lente tot herfst).

De *Baesberg* ligt ter hoogte van het Hazeveld, nabij de Hoogstraat, de Brabantse Baan en de Hemelrijkstraat. Het is vooral een bosgebied met enkele heel actieve bronnen. De steile terrehelling is naar het zuiden gericht zodat je al heel wat insecten ziet rondvliegen. Gehakkelde aurelia en dagpauwoog, twee van onze algemeenste dagvlinders, zijn aanwezig en die zijn intussen al even uit hun winterslaap ontwaakt. Het natuurontwikkelingspotentieel van dit gebied is groot en dat zal de komende jaren ongetwijfeld nog blijken. De *Weyden* ligt langs de Oudenakenstraat en de Brabantse Baan, ook al niet zo ver van de Baesberg. Je vindt er de bekende en opvallende informatieborden van Natuurpunt. Ze geven je duiding bij wat je ziet en welk beheer er wordt gevoerd.

KAART

Topografische kaart: NGI 31/5-6 (schaal 1:20.000).

5 | Buurtcinema's: de 25 bioscopen van Vilvoorde

Van luxebioscoop tot religieuze tempel

Vilvoorde kent een rijk verleden van buurtcinema's. Ooit waren er meer dan twintig. In wat later een religieuze tempel of een supermarkt zou worden, kwamen eerder liefhebbers van oorlogsfilms, ontroerende romantische prenten of licht erotische films aan hun trekken.

TEKST Michaël Bellon • FOTO Filip Claessens

Onze gids in het cinemaverleden van Vilvoorde is Adelijn Calderón. Hij heeft Andalusisch bloed, maar werd in 1939 in Vilvoorde geboren. Hij heeft er een loopbaan als scheikundige opzitten. Sinds de jaren negentig schreef hij al meer dan tien geschiedkundige boeken. Zijn eerste boek ging over de straten in Vilvoorde, zijn meest recente over verdwenen brouwerijen in België. Momenteel werkt hij aan een boek over Vilvoorde in de Eerste Wereldoorlog. In 1998 schreef hij ook het boekje *Historiek der bioscopen van Vilvoorde*. 'Als ik die dingen niet op papier zet, dan weet binnen twintig jaar niemand er nog iets van,' zegt Calderón. Over zijn cinemaboek met een korte bespreking van alle Vilvoordse cinema's en een overzicht van de films die er gedraaid werden, is hij het minst tevreden is. 'Ik kreeg heel weinig hulp van de

mensen die nog iets over de verdwenen cinema's kunnen weten. Volgens mij zijn veel uitbaters ontgoocheld omdat het na de jaren vijftig zo snel bergaf is gegaan met de buurtcinema's. De meeste informatie heb ik gehaald uit lokale bladen zoals De Vilvoordse Post. Achteraf kreeg ik wel reacties van mensen die dankzij het boek konden opzoeken wanneer ze precies met hun lief naar een bepaalde film waren gaan kijken.'

Boven de bakkerij

De eerste filmvertoning in Vilvoorde had op 16 mei 1906 plaats in een tent op de Grote Markt. Een tijdje later volgden de eerste echte filmzalen. In Calderóns studie staan 25 namen vermeld van cinema's die de deuren openden tussen 1909 en 1956, al gaat het in sommige gevallen om dezelfde bioscoop waarvan de naam en de uitbaters in de loop van de tijd zijn veranderd. Vandaag is

er geen enkele zaal meer open, maar je kan nog wel een toer maken langs een aantal locaties waar de architectuur van dat verleden getuigt. Zo waren er in de Leuvensestraat drie bioscopen. Monty op nummer 17 (nu een supermarkt), die genoemd was naar de Britse maarschalk Montgomery maar het slechts zes naoorlogse jaren volhield. Kinema Camera op nummer 79, die het tot 1980 uithield, en de Métropole op nummer 67 die van 1953 tot 1979 werd opgehouden door de familie Waeyenbergh. Dezelfde familie was ook de eigenaar van de respectabele bioscoop Pathé aan de Lange Molenstraat 14. Die werd in 1928 geopend en had in de eerste jaren vier muzikanten in dienst om de stomme films te begeleiden. De zaal beschikte over de beste apparatuur, de beste films en 870 zitplaatsen. Later kwam hier de Sikh-tempel. Ook Ciné Star in de Nolet de Brauwerestraat was een erg mooie cinema. Dat waren ze niet allemaal. De vooroorlogse bioscoopzaal het Volkshuis in de Mechelsestraat bijvoorbeeld, was boven de bakkersovens van de Socialistische Coöperatieve Bakkerij gevestigd. In de winter kwam dat goed uit, maar in de zomer werd het er echt te heet.

Calicots

Calderón was in zijn jonge jaren een fervent bezoeker van de buurtcinema's. 'Elke dag was er

natuurlijk

Vuilboompje

Als je verlegen zit om een verloren hoekje van je tuin op te vullen met een interessante struik is je probleem bij deze opgelost. Weinig soorten zijn zo interessant voor vogels en insecten als *sporkehout*, alias het vuilboompje.

TEKST Herman Dierickx

Het gaat in eerste instantie om een niet agressieve soort die zeer nauw verwant is aan de wegedoorn, en iets minder aan de slee- en de meidoorn. Sporkehout heeft echter geen doornen of stekels, en dat vinden veel mensen fijn. Hij wordt slechts een drietal meter hoog en breed en je hebt er absoluut geen omzien naar, want hij heeft geen speciale zorgen nodig. Hij groeit het liefst op magere, dus onbemeste, wat zure gronden, liefst ook met

DE Vom Luxuskino zum religiösen Tempel

Vilvoorde kann auf eine reiche Geschichte an Nachbarschaftskinos zurückblicken. Früher gab es deren mehr als zwanzig. Unser Begleiter in Sachen Kinogeschichte von Vilvoorde ist Adelijñ Calderón. Im Jahre 1998 verfasste er das Buch *Historiek der bioscopen van Vilvoorde* ('Geschichte der Kinos von Vilvoorde'). Heute ist kein einziger dieser Säle mehr geöffnet, aber man kann noch einen Rundgang entlang der Gebäude machen, deren Architektur von dieser Vergangenheit zeugt. So gab es in der Leuvensestraat drei Kinos. Monty an der Nummer 17 (heute ein Supermarkt), Kinema Camera an der Nummer 79 und das Métropole an der Nummer 67. Das respektable Pathé-Kino an der Lange Molenstraat 14 wurde 1928 eröffnet und hatte in den ersten Jahren vier Musiker in Diensten, um die Stummfilme zu begleiten. Der Kinosaal bot die beste Ausrüstung, die besten Filme und 870 Sitzplätze. Später hielt hier der viel besprochene Sikh-Tempel Einzug.

een avondvertoning, op zondag ook één 's middags. Het programma veranderde op donderdag; zo kwam je per cinema aan zo'n vijf films per maand, waarvoor de uitbaters de bobijnen met de tram in Brussel gingen ophalen. Aan de gevel hingen de *calicots*, de grote filmaffiches geschilderd op basis van beelden uit de film. De schilder die de meeste Vilvoordse calicots voor zijn rekening nam, was Roger Goovaerts (1922) die zijn atelier in de Nijverheidstraat had. Omdat de calicots telkens werden overschilderd, is er van zijn werk niets bewaard gebleven.

'Achter de zaal was er een bar waar je tijdens de pauze iets ging drinken. Daar kwam ook de

dame langs met frisco's van Artic. De plaatsen op de eerste vijf rijen waren de goedkoopste; in de jaren vijftig zo'n zeven Belgische frank. Toen ik zeventien was, ben ik ook eens een keertje naar de Century (nu een winkel op het Heldenplein) gegaan; de zaal stond bekend voor haar

zogenaamde seksfilms. Wat zag je? Een vrouw met een sterretje op de tepels! Over het algemeen ben ik nogal gevoelig. Ik begin dikwijls te wenen bij een film, wanneer de actrice sterft bijvoorbeeld. Zeker als het een mooie vrouw is,' lacht Calderón.

een flinke portie zand erin. De standplaats is liefst vochtig, maar ook op wat drogere gronden komt hij voor. De beste standplaats in de tuin is in halfschaduw. Hij groeit wat warrig en bossig. In dat opzicht is hij enigszins vergelijkbaar met de vlinderstruik.

Het ecologische belang van sporkehout zit hem vooral in zijn bloemen. Niet dat die veel voorstellen, want je ziet ze nauwelijks omdat ze klein en witgroen zijn. Dus daarvoor hoeft je het zeker niet te doen. Hun ecologisch belang heeft veeleer te maken met de overvloedige afscheiding van nectar en met de uitzonderlijk lange bloeitijd. Rond eind deze maand openen de eerste bloempjes hun kroon, en de laatste zullen dat doen in september. Er zijn

weinig of geen boom- of struiksoorten die hem dat nadoen.

Dit betekent meteen een overvloedig bloembezoek door allerlei bijen en andere insecten, en dat gedurende een vijftal maanden. Bovendien is het vuilboompje de waardplant van de citroenvlinder, het boomblauwtje en heel wat nachtvlinders. De rupsen van deze soorten eten van de bladeren van deze plant en zijn zo verzekerd van hun voortbestaan. Dat is geen overbodige luxe aangezien de citroenvlinder het de jongste jaren steeds slechter doet. Die kan elk steuntje in de rug gebruiken, temeer omdat hij maar op één andere struiksoort zijn eitjes afzet (wegedoor). Dat is echter een zeldzame plant die de ci-

troenvlinder bijna nergens in de Rand kan vinden. Dan heeft het boomblauwtje meer geluk, want behalve op sporkehout leven zijn rupsen ook nog op klimop, hulst, grote kattenstaart, struikhei, kardinaalsmuts en enkele andere planten. Die heeft het dus een stuk makkelijker en is logischerwijs algemener dan zijn wat onfortuinlijke familiegenoot.

Ten slotte heeft sporkehout bijzondere vruchten. Vlak na de bloei zijn de bessen groen, later worden ze knalrood en als ze rijp zijn hangen ze gitzwart aan de takken. Voor de mens zijn ze niet eetbaar vanwege te veel looistoffen en een nogal wrange smaak maar veel vogels zijn er verzot op. Slotsom: sporkehout hoort thuis in je tuin.

‘Alles is in beweging’

In de Rand wonen en werken de meest uiteenlopende kunstenaars en ambachtsmensen. Ze werken in ateliers van alle vormen en stijlen. In onze reeks *Ateliers in de Rand* tonen we de variatie, proeven we de sfeer, zien we wat er gebeurt. Deze maand doken we in Dilbeek onder in het archiefatelier van Bert De Keyser.

TEKST Ines Minten • FOTO Filip Claessens

De winter kent een laatste stuip-trekking wanneer beeldend kunstenaar Bert De Keyser ons verwelkomt in zijn tuin, deel van het golvende Brabantse landschap. ‘Voor de komst van de elektriciteitspost met de ongelukkige naam Breughelpost, waande je je hier in een schilderij van Breughel.’ Hij woont al heel zijn leven in dit glooiende landschap. Zijn wortels liggen vijf kilometer verderop, op dezelfde weg, iets dichter bij Brussel. De band met het landschap en met de stad is sterk. Hij laat er zijn werk

door domineren. Sculpturen, tekeningen, litho's, schilderijen: het landschap is wat de werken bindt. ‘Zelfs de naakten’, legt hij uit. ‘De welvingen van een vrouw zijn zoals die van het Brabantse landschap.’

Spiegelfilm

In de tuin staat een prototype van de sculptuur *Reminiscentie*. Het eigenlijke werk staat sinds kort op een heuvel in Alseberg. Een grote herdershond weerspiegelt de schaduw van zijn baas, die vermoord op de grond ligt, en de wijde omgeving. ‘De sculptuur herdenkt een grootoom van me, de laatste schaapherder rond Brussel. Zijn hond bracht zijn eten, in een handdoek rond zijn nek. Toen die op een dag met zijn pakketje naar huis terugkeerde, wist zijn vrouw dat er iets gebeurd was.’ Zo blikt het werk terug naar het verleden. Tegelijk legt de tweezijdige spiegel een brug naar heden en toekomst. Hij reflecteert het landschap. Zo ontstaat een trage film van de veranderende omgeving. De seizoenen, de ingrepen, de oprukkende stad, het verdwijnende landschap. Het zit er allemaal in. Zowat alle elementen uit De Keyzers oeuvre komen erin samen.

Dat blijkt ook wanneer we de sneeuw van onze schoenen kloppen en zijn atelier binnen gaan. De ruimte doet ook dienst als archief. Metalen kasten met tekeningen en schilderijen, mappen met krantenknipsels, maquettes van sculpturen, een oude litho-pers die dienst doet als computertafel. ‘Het staat hier vol’, lacht de kunstenaar bijna verontschuldigend.

Essentie

Bert De Keyser toont een map met vrouwelijke naakten. In enkele penseelstreken suggereert hij een welving, een vorm, een beweging. Net zo zijn zijn landschappen. ‘Alles is in beweging’, vindt hij. De kunstenaar tekent geen lijn of punt te veel: de essentie.

FR ‘Tout bouge’

L'artiste Bert De Keyser habite depuis toujours dans le paysage magnifique du Rand. Son lien avec le paysage et la ville est fort. Il domine toute son oeuvre. Les sculptures, les dessins, les lithos, les peintures: le paysage crée le lien avec les oeuvres. L'artiste ne dessine pas de ligne ou de point superflu: c'est l'essentiel. Il présente une série de réalisations de champs de houblon en toutes saisons. Il a même dessiné Bruxelles sous tous les angles possibles. Actuellement, De Key-

Hij toont een aantal werken van hopvelden in alle seizoenen. 'Vroeger lag het hier bezaaid met hopvelden. Nu ligt er verderop nog een tje.' Ook Brussel heeft hij vanuit alle mogelijke hoeken getekend. Daarvoor reisde hij de Rand af, zocht plaatsen vanwaar hij een goed zicht op Brussel had, ging zitten, tekende.

Obsessie

Het overvolle atelier van Bert De Keyser staat symbool voor zijn gevulde carrière. Toen hij 15 was, hield hij het college voor bekeken. 'Ik vond het te streng, stak er niet veel uit en kreeg constant straf. Omdat ik graag tekende, lieten mijn ouders me naar Sint-Lukas gaan.' Daar voelde hij zich op zijn plaats. 'Kunst is een obsessie', legt hij uit. 'Ik herleef als ik teken.' Hij had tentoonstellingen in het Rijksmuseum en het Rembrandthuis in Amsterdam, maar ook onder meer in Duitsland, Slowakije, Hongarije, de VS en Japan. 'Het spannendste aan een groot project is toch vooral de deadline: het moet af raken.' Vooral het groots opgezette Rembrandt-Mondriaanproject in Amsterdam (1996) heeft voor veel nagelbijten gezorgd. Voor de gelegenheid had De Keyser het Museumplein ingekleed met grote gele kaders, die de blik van passanten moesten richten. Zeventien opleggers en een aantal kranen rukten aan in ijjig weer. 'De omstandigheden voor de opbouw waren moeilijk; dat was heel bijzonder.'

Momenteel legt Bert De Keyser zich toe op zijn muzikantenportretten. Hij heeft er al zo'n zesduizend. Jef Neve, Kris Defoort, de familie Kuijken, Jos Van Immerseel, ... 'Elke muzikant speelt anders, dus ook elke tekening is anders. Soms worden het bijna realistische portretten, soms zijn enkele lijnen genoeg. Door de muzikanten te tekenen, kruip ik in hun wereld. Dat is een parallel met het landschap, ook daar kruip je helemaal in. Het is een manier om het te begrijpen.'

ser se consacre à des portraits de musiciens. Il en a près de six mille. Jef Neve, Kris Defoort, la famille Kuijken, Jos Van Immerseel, ... 'Chaque musicien joue différemment, donc chaque dessin est aussi différent. Parfois, les portraits sont très réalistes, parfois quelques traits suffisent. En dessinant les musiciens, vous pénétrez dans leur monde. C'est un parallèle avec les paysages, vous y pénétrez aussi entièrement. C'est une façon de les comprendre.'

Een delicatesses

Van april tot juni is het aspergetijd.

Asperge (*asparagus officinalis*) is een verrukkelijke groente. Vers gestoken asperges, zo uit de grond, zijn het neusje van de zalm.

Witte asperges hebben een verfijnde, wat nootachtige smaak. Ze groeien onder een opgehoogd grondbed zodat ze niet met het daglicht in aanraking komen, anders gaan ze verkleuren. Het liefst staan ze in een zandbodem die snel opwarmt. Op de wortel komt een stengel die naar het licht groeit en door de zandrug heen drukt. Als de kop van de stengel zichtbaar wordt, worden de asperges gestoken of geoogst.

Vocht

De teelt van witte asperges is eenvoudig, maar arbeidsintensief. Elke asperge moet met de hand geoogst worden. Wanneer je stervormige barstjes begint te zien in de grond zijn de asperges klaar om gestoken te worden. Met twee vingers wordt de asperge gelokaliseerd, uitgegraven en met een steekmes voorzichtig van de moederplant afgesneden. Na het oogsten, kan je ze best in de koelkast bewaren. Wikkel ze in een vochtige keukenhanddoek zodat ze niet uitdrogen. Witte asperges moeten goed geschild worden, anders zijn ze draderig. Het schillen gebeurt van kop naar voet. Het bruikbare stuk onderscheidt zich makkelijk van het taaie voetje door wijsvinger en duim te gebruiken en de asperge te plooiën. Het onderste deel is te taai om op te eten. De schillen en de resten van de groente kan je gebruiken als smaakmaker voor de soep. Over de beste bereidingswijze lopen de meningen uiteen. Sommigen leggen de asperges plat in een pan, naast elkaar, andere zetten de stengels rechtop in een smalle hoge pan. Zeven à acht minuten kooktijd is voldoende voor beide methoden, zolang de asperges maar vers zijn. Indien ze toch licht uitgedroogd zijn, leg je ze best een kwartiertje in koud water zodat ze makkelijker te schillen zijn.

Een brok gezondheid

Al sinds de asperge door de mens wordt geconsumeerd, worden haar magische en medische krachten toegeschreven. Zowel de Egyptenaren, de Grieken als de Chinezen gebruikten de asperge als geneesmiddel voor tal van kwalen. Volle grond asperges zijn niet alleen een culinaire lekkernij, ze zijn inderdaad ook heel gezond. Zoals de meeste groenten bevatten asperges weinig calorieën en barsten ze van vitamines, mineralen en voedingsvezels. Asperges zijn rijk aan het aminozuur *asparagine*, dat een gunstige uitwerking heeft op leverstoornissen, blaas- en nierklachten, jicht, chronische reuma, hartkloppingen en een lage bloeddruk. Na het eten van asperges krijgt de urine een typische geur. Dat is het gevolg van een aantal zwavelhoudende verbindingen die ontstaan door de afbraak van dat asparaginezuur.

In restaurant De Smidse worden tijdens het seizoen asperges op Vlaamse wijze geserveerd. De chef-kok zorgt dat de grondasperges mooi nat zijn. Hij schilt ze en breekt de harde uiteinden af, hij bindt een bussel van ongeveer 500 g samen en legt ze in kokend water tot ze beetbaar zijn. Daarnaast maakt hij geklaarde boter in een pan. Dit gebeurt door de boter zachtjes te laten smelten en de witte laag ervan te scheiden. Wat overblijft, is geklaarde boter. Daarbij wordt een hard gekookt ei geplet met peper, zout en nootmuskaat. Bij het serveren legt hij de asperges met de punten naar links gericht op het bord en werkt ze af met de saus en vers gehakte peterselie. Een heerlijk lente voorgerecht.

TEKST Anne Baekens

i Onze medewerkster Anne Baekens gaat in *kwestievensmaak* op zoek naar bijzondere, doodgewone of verrassende smaken. Deze maand ging ze op bezoek in restaurant De Smidse, Oudesmidsestraat 39 in Dilbeek, 02 307 06 81. Het restaurant wordt uitgebaat door Jonathan Beekman en Daphne Duinslaeger.

lostinderand

Roger Van Vooren (56) is een freelance fotograaf uit Zaventem. Naast de surrealistische en melancholische reeks *Onderweg* – postkaarten met een hoek af, noemt hij ze zelf – maakt Roger ook sobere, indringende portretten. Hij heeft meerdere expo's in België op zijn actief en werd recent gevraagd als setfotograaf voor een nieuwe Vlaamse film. Roger blijft onderweg, zijn fotocredo blijft onveranderd: minder is meer.

www.rogervanvooren.com

L O A S I S

INGANG VERBODEN

De fraudejager

Er was eens een man die met twee medewerkers een systeem bedacht om het gesjoemel met landbouwsubsidies uit te bannen. Het zou de kiem blijken van het Europese anti-fraudeorgaan OLAF. Die man is een Duitser, heet Siegfried Reinke, woont in Overijse en voert ons gesprek consequent in het Nederlands.

TEKST Johan De Crom • FOTO Filip Claessens

Siegfried Reinke werkte in de jaren 60 voor het Duitse ministerie van Financiën in Bonn en kwam vaak in Brussel om uit te rekenen hoeveel zijn land moest bijdragen aan de financiering van Europese landbouwprojecten. Op een dag kreeg hij een uitnodiging van de Europese Commissie om vast in de landbouwafdeling te komen werken. 'Het ministerie in Bonn had geen moeite met mijn nieuwe baan. Misschien dachten ze wel dat ik wat spionagediensten kon leveren aan de Duitse regering', grapt Siegfried. Hij spreekt me in zijn woonkamer die uitgaat op een veranda en een mooie tuin met 35 soorten rozen die hij met overgave verzorgt. Met dezelfde Duitse degelijkheid heeft hij het interview voorbereid. Zijn geschiedenis heeft hij uitgeschreven, in het Nederlands.

OLAF

'Het werk voor de Commissie was veel interessanter dan in de nationale administratie', zegt Siegfried beslist. 'Het was wel niet makkelijk werken, want de voertaal was Frans, omdat het Verenigd Koninkrijk nog niet tot

de EU was toegetreden. Jammer, want Engels kon ik wel.' Desondanks maakte de jonge Duitser een blitzcarrière. Met enige dank aan de omstandigheden. 'In de jaren 70 ontdekte de Commissie onregelmatigheden en fraude in de landbouwsector, die toen driekwart van de uitgaven van de EU vertegenwoordigde. Individuele boeren en plantages kregen middelen naargelang hun productie, maar er werden meer olijfbomen of runderen doorgegeven dan er werkelijk waren. Ik heb toen de opdracht gekregen een fraudebestrijdingssysteem uit te werken. Dat deed ik met een jonge collega en een secretaresse. We schreven een Europese verordening uit die stelde dat de afzonderlijke lidstaten hun eigen boeren zouden controleren. Zij moesten inspecties voeren en daar op zeer regelmatige basis rapporten over voorleggen. Ons werk was de embryo van wat later tot de Europese anti-fraudecel OLAF (Office Lutte Anti Fraude) zou uitgroeien', vertelt Siegfried Reinke.

Een goede herinnering heeft Siegfried aan het jaar 1991. Toen was het Russische volk in hongersnood, na de val van de Sovjet-Unie. 'De Europese Gemeenschap heeft grote hoe-

GROOTSTE DUITSER ALLERTIJDEN

Immanuel Kant, filosoof (1724–1803), geboren in Königsberg.

MOOISTE HERINNERING AAN DUITSLAND

Laatste schooljaren met vrienden in een internaat.

MOOISTE PLEK IN DUITSLAND

Strand aan de Oostzee in Noord-Duitsland.

veelheden voedsel naar Moskou en Sint-Petersburg gestuurd. Ik heb dat project geleid. Ik stuurde 32 vrijwilligers uit de verschillende lidstaten aan. Wij verkochten de goederen in de supermarkten en gebruikten de inkomsten om kinderen in weeshuizen, gevangenen en studenten te ondersteunen.'

Gemoedelijk

Deze grootvader van 78 jaar kwam aanvankelijk met zijn vrouw en twee dochters naar Brussel. Nu heeft hij zes kleinkinderen, die helaas op 800 km van Overijse wonen, in geboorteland Duitsland. Siegfried is hertrouwd met Gisela, een voormalige vertaalster aan de EU. Sinds 1999 wonen ze in Overijse. Het koppel geniet er van de rust en neemt elke dag de fiets voor een tochtje in het Zoniënwoud. De zichtbare fitheid van deze man uit het verre Königsberg (het huidige Kaliningrad in Rusland) komt niet vanzelf. Op reis houdt hij van een trektocht in de bergen en tot zijn 76 deed hij aan joggen en tennis. Siegfried is vergevorderd met zijn lessen Nederlands in cultuurcentrum Den Blank en weet er de schildertentoonstellingen te waarderen. 'Er zijn zowel traditionele als moderne werken van lokale bewoners. Er zit zeer interessant werk bij.' Siegfried vindt de Belgen tolerant, hij houdt van hun gemoedelijkheid.

DE Der Betrugsjäger

Siegfried Reinke hat in den 60er Jahren für das Bundesfinanzministerium in Bonn gearbeitet und ist häufig nach Brüssel gekommen, um auszurechnen, wieviel sein Land für die Finanzierung von europäischen Landwirtschaftsprojekten beizutragen hatte. Eines Tages hat er bei der Landwirtschaftsabteilung der Europäischen Kommission begonnen. 'In den 70er Jahren hat die Kommission Betrugsfälle im Agrarsektor entdeckt, der damals drei Viertel der Ausgaben der EU repräsentierte. Einzelne Landwirte und Anbaubetriebe erhielten Mittel je nach ihrer Produktion, doch es wurden mehr Olivenbäume oder Rinder angegeben, als es tatsächlich gab. Ich habe damals den Auftrag erhalten, ein Betrugsbekämpfungssystem auszuarbeiten. Dies erwies sich später als der zarte Beginn dessen, was später zum europäischen Amt für Betrugsbekämpfung OLAF (Office Lutte Anti Fraude) herangewachsen sollte.' Seit 1999 wohnt Siegfried in Overijse und genießt dort die Ruhe und die Gemütlichkeit.